

Määräykset ja ohjeet 1/2019

Lisäeläkelaitosten hallinto

Asiatunnus
FIVA/2026/89

Antopäivä
7.3.2019

Voimaantulopäivä
31.3.2019

Lisätietoja:
Vakuutusvalvonta/Työeläkelaitokset ja
sijoitustoiminnan valvonta

FINANSSIVALVONTA
puh. 09 183 51
etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi
finanssivalvonta.fi

Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne

Määräykset

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Määräys”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan antamat määräykset. Määräykset ovat velvoittavia oikeussäntöjä, joita on noudatettava.

Finanssivalvonta antaa määräyksiä ainoastaan määräyksenantoon valtuuttavan lain säännöksen nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

Ohjeet

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Ohje”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan tulkintoja lainsäädännön tai muun velvoittavan sääntelyn sisällöstä.

”Ohje”-otsikon alla on lisäksi suosituksia ja muita toimintaohjeita, jotka eivät ole velvoittavia. Ohjeissa on myös kansainvälisten ohjeiden ja suositusten noudattamista koskevat Finanssivalvonnan suositukset.

Ohjeen kirjoitustavasta ilmenee, milloin kyseessä on tulkinta ja milloin suositus tai muu toimintaohje. Ohjeiden kirjoitustapaa sekä määräysten ja ohjeiden oikeudellista luonnetta on selvitetty tarkemmin Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

[Finanssivalvonta.fi > Sääntely > Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne](#)

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	7
1.1	Soveltamisala	7
1.2	Määritelmät	7
2	Säädöstausta ja kansainväliset suositukset	8
2.1	Lainsäädäntö	8
2.2	Euroopan unionin direktiivit	8
2.3	Euroopan unionin asetukset	8
2.4	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet	8
3	Tavoitteet	10
4	Lisäeläkelaitoksen sääntöjen vahvistaminen (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)	11
4.1	Hakemukseen sovellettavat lainkohdat	11
4.2	Hakemus lisäeläkelaitosta perustettaessa	11
4.3	Hakemuksen sisältö	11
4.4	Hakemukseen liitettävät selvitykset ja asiakirjat	11
4.5	Hakemuksen toimittaminen Finanssivalvonnalle	12
5	Lisäeläkelaitosten toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden kelpoisuus (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)	13
5.1	Soveltamisala	13
5.2	Lainsäädännössä lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaville henkilöille asetetut vaatimukset (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)	13
5.2.1	Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden asiantuntemus	14
5.2.2	Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden hyvämaineisuus	15
5.2.3	Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden kelpoisuuden arviointi ja muutositmoituksen tekeminen Finanssivalvonnalle	15

5.3	Lainsäädännössä pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaville henkilöille asetetut vaatimukset	17
5.3.1	Pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden asiantuntemus	18
5.3.2	Pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden hyvämaineisuus	19
5.3.3	Pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden kelpoisuuden arviointi ja muutosilmoituksen tekeminen Finanssivalvonnalle	20
6	Sisäinen valvonta (<i>Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022</i>)	22
6.1	Lisäeläkelaitos, jolla vähintään sata vakuutettua	22
6.2	Lisäeläkelaitos, jolla vähemmän kuin sata vakuutettua (pieni lisäeläkelaitos)	23
7	Riskienhallinnan järjestäminen (<i>Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022</i>)	26
7.1	Lisäeläkelaitos, jolla vähintään sata vakuutettua	26
7.2	Lisäeläkelaitos, jolla vähemmän kuin sata vakuutettua (pieni lisäeläkelaitos)	27
8	Keskeisen toiminnon suorittaminen samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin työnantaja	29
8.1	Soveltamisala	29
8.2	Hakemus Finanssivalvonnalle	29
9	Lisäeläkelaitoksen keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden kelpoisuus (<i>Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022</i>)	30
9.1	Soveltamisala	30
9.2	Lainsäädännössä lisäeläkelaitosten keskeisille toiminnoille asetetut vaatimukset	30
9.2.1	Keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden asiantuntemus	31
9.2.2	Keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden hyvämaineisuus	31
9.3	Keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden kelpoisuuden arviointi ja muutosilmoituksen toimittaminen Finanssivalvonnalle	32
10	Ulkoistetusta toiminnosta Finanssivalvonnalle tehtävä ulkoistamisilmoitus	34

10.1	Soveltamisala	34
10.2	Ulkoistamisilmoitus	34
10.3	Ulkoistamisilmoitus keskeisestä toiminnosta, johtamisesta tai hallinnoinnista	34
10.4	Ulkoistamisilmoituksen tekeminen Finanssivalvonnalle	35
11	Ylikatteen palauttaminen osakkaille ja sisäinen siirto (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)	37
11.1	Varojen arvostaminen ylikatetta osakkaille palautettaessa	37
11.2	Hakemus ylikatteen palauttamiseksi osakkaille	37
11.3	Ilmoitus sisäisestä siirrosta	38
12	Sijoitustoiminnan järjestäminen ja sijoitussuunnitelma (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)	40
12.1	Varainhallinnan ja maksuliikenteen järjestäminen	40
12.2	Sijoitustoiminnan järjestäminen	40
12.3	Hallituksen vastuut sijoitustoiminnassa ja sijoitustoiminnan riskienhallinnassa / sijoitussuunnitelma	41
13	Hakemus vakuutuskannan luovuttamiseksi (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)	43
14	Lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävät oletamat (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)	45
14.1	Soveltamisala	45
14.2	Oletamat	45
15	Vakuutettujen määrää ja noudatettavia säännöksiä koskeva ilmoitus Finanssivalvonnalle	46
16	Osallistuminen asuntokauppalain mukaiseen rakennuttamistoimintaan (Annettu 29.9.2026, voimaan 1.1.2027)	47
17	Kumotut määräykset ja ohjeet	48
18	Muutoshistoria	49

Määräykset ja ohjeet 1/2019

Antopäivä: 7.3.2019

Voimassa: 31.3.2019 lukien toistaiseksi

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

- (1) Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:ssä tarkoitettuihin valvottaviin siten kuin jäljempänä lukukohtaisesti määritellään:

- lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain (947/2021) 1 luvun 2 §:ssä määritellyt lisäeläkesäätiöt ja lisäeläkekassat (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

- (2) Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan lisäksi eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuskassalain voimaanpanosta annetun lain (951/2021) 3 §:n ja 5 §:n mukaisiin osastoihin, jotka harjoittavat lisäeläketoimintaa. (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

1.2 Määritelmät

- (3) Näissä määräyksissä ja ohjeissa käytetään jäljempänä seuraavia määritelmiä: (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

Lisäeläkelaitos

- (4) Lisäeläkelaitoksella tarkoitetaan kaikkia edellä luvussa 1.1. mainittujen määräysten ja ohjeiden soveltamisalaan kuuluvia Finanssivalvonnasta annetun lain mukaisia valvottavia. (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

Pieni lisäeläkelaitos

- (5) Pienellä lisäeläkelaitoksella tarkoitetaan lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain (947/2021) 1 luvun 13 §:n mukaista lisäeläkelaitosta, jossa on vähemmän kuin 100 vakuutettua (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

Lisäeläkelaitoksen johto

- (6) Lisäeläkelaitoksen johdolla tarkoitetaan hallitusta ja toimitusjohtajaa. (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

AB-eläkesäätiö

- (7) AB-eläkesäätiöllä tarkoitetaan eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuskassalain voimaanpanolain (951/2021) 3 §:n mukaista eläkesäätiötä, jonka tarkoituksena on myöntää sekä vapaaehtoisia lisäetuuksia (A-osasto) että lakisääteisiä eläkkeitä ja muita etuuksia (B-osasto). (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

AB-eläkekassa

- (8) AB-eläkekassalla tarkoitetaan eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuskassalain voimaanpanolain (951/2021) 5 §:n mukaista eläkekassaa, joka harjoittaa sekä lakisääteistä toimintaa (B-osasto) että muuta toimintaa (A-osasto). (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

2 Säädestausta ja kansainväliset suositukset

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset:

- laki lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista (947/2021, jäljempänä LESKL) (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista (946/2021, jäljempänä ESKL) (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annetun lain, lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain ja vakuutuskassalain voimaannpanosta (951/2021) (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- eläkesäätiölaki (1774/1995, jäljempänä myös ESL)
- vakuutuskassalaki (1164/1992, jäljempänä myös VKL)
- asuntokauppalaki (843/1994) (Annettu 21.10.2026, voimaan 1.1.2027)

2.2 Euroopan unionin direktiivit

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta 2016/2341/EU

2.3 Euroopan unionin asetukset

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2554, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014, (EU) N:o 909/2014 ja (EU) 2016/1011 muuttamisesta (Digital Operational Resilience Act (jäljempänä DORA-asetus)) (Annettu 1.2.2026, voimaan 1.6.2026)

2.4 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin säännöksiin:

- LESKL 1 luvun 17 § (ilmoitus vakuutettujen lukumäärästä ja säännösten noudattamisesta)
- LESKL 2 luvun 5 §:n 4 momentti (sääntöjen vahvistamista koskevan hakemuksen sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista)
- LESKL 3 luvun 13 §:n 4 momentti (keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden hyvämaineisuutta ja sopivuutta koskeva selvitys)
- LESKL 3 luvun 3 §:n 2 momentti (toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden hyvämaineisuutta ja sopivuutta koskeva selvitys)
- ESKL 9 luvun 8 § (ESKL 9 luvussa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä, ilmoituksiin liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista sekä rekisterinpitoon liittyvistä teknisistä seikoista)
- LESKL 3 luvun 6 §:n 3 momentti (Finanssivalvonnalle toimitettava hakemus luvasta suorituttaa keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin työnantaja)
- LESKL 3 luvun 18 § (hallintojärjestelmästä, riskienhallintatoiminnoista, riskienhallintajärjestelmästä ja sisäisen valvonnan järjestelmästä)

- ESKL 4 luvun 25 §:n 1 momentti yhdessä LESKL 1 luvun 10 §:n 1 momentin kanssa (riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä luotettavaa hallintoa koskevista vaatimuksista)
- LESKL 6 luvun 4 §:n 1 momentti (varojen sijoittamista koskeva suunnitelma)
- LESKL 3 luvun 15 §:n 2 momentti (Finanssivalvonnalle annettavasta ulkoistamisilmoituksesta)
- LESKL 7 luvun 4 §:n 4 momentti (lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävät olettamat)
- LESKL 11 luvun 4 § 3 momentti (Finanssivalvonnalle toimitettava hakemus suostumukselle vakuutuskannan luovuttamiselle ja vakuutuskannan luovuttamista koskevalle sopimukselle)
- LESKL 5 luvun 15 §:n 4 momentti (ylikatetta arvioitaessa varojen arvo lasketaan käyvästä arvosta poikkeavasti)
- ESL 6 §:n 7 momentti (lisäeläkesäätiön ilmoitus sisäisestä siirrosta)
- VKL 8 a § 7 momentti (lisäeläkekassan ilmoitus sisäisestä siirrosta)

(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

3 Tavoitteet

- (1) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on määrätä ja ohjeistaa lisäeläkelaitoksien hallinnon järjestämistä niiltä osin kuin lisäeläkelaitoksia koskevasta lainsäädännöstä ei ole saatavissa riittävää ohjeistusta. *(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)*

4 Lisäeläkelaitoksen sääntöjen vahvistaminen (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

4.1 Hakemukseen sovellettavat lainkohdat

- (1) LESKL 2 luvun 4 §:n mukaan eläkelaitoksella tulee olla säännöt, joissa on määrättävä, mitä mainitussa lainkohdassa säädetään. LESKL 2 luvun 5 §:n mukaan lisäeläkelaitosta perustettaessa on sääntöhakemukseen liitettävä edellä mainitussa pykälässä todetut asiakirjat.
- (2) Finanssivalvonta vahvistaa lisäeläkelaitoksen säännöt LESKL 2 luvun 5 §:n mukaisesti.
- (3) Lisäeläkejärjestelyyn lisäeläkelaitoksessa, joka on perustettu ennen uusien eläkelaitoslakien voimaantuloa 1.1.2022, sovelletaan VoimPL 15 §:ssä tarkoitettuun lisäeläkkeiden takautuvaan vähentämiseen tai poistamiseen eläkesäätiössä eläkesäätiölain (1774/1995) 11 §:ää tai eläkekassassa vakuutuskassalain (1664/1992) 52 ja 53 §:iä.
- (4) Finanssivalvonnan oikeus antaa tarkempia määräyksiä sääntöjen vahvistamista koskevan hakemuksen sisällöstä ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä ja asiakirjoista perustuu LESKL 2 luvun 5 §:n 4 momenttiin.

4.2 Hakemus lisäeläkelaitosta perustettaessa

MÄÄRÄYS (kohta 5)

- (5) Lisäeläkelaitoksen sääntöhakemukseen perustamisvaiheessa noudatetaan tämän luvun säännöksiä soveltuvin osin.

4.3 Hakemuksen sisältö

MÄÄRÄYS (kohta 6)

- (6) Sääntöjen vahvistamista koskevaan hakemukseen on sisällytettävä seuraavat tiedot:
 - Hakemuksessa on mainittava lyhyt kuvaus sääntömuutoksien sisällöstä ja taustasta.
 - Hallintoelinten kokouksien päivämäärät, missä sääntömuutoksesta on päätetty.
 - Sääntömuutoksen vahvistamispäivä, mikäli se on myöhäisempi kuin Finanssivalvonnan päätöksen antamispäivä.
 - Lisätietojen antajan yhteystiedot.

4.4 Hakemukseen liitettävät selvitykset ja asiakirjat

MÄÄRÄYS (kohta 7)

- (7) Hakemukseen on liitettävä vähintään seuraavat asiakirjat ja selvitykset:
 - Sääntöjen muutetut kohdat numeroittain ja/tai pykälittäin.

- Sääntömuutoksien yleisperustelut sekä muutettavien kohtien yksityiskohtaiset perustelut. Yksityiskohtaisista perusteluista on käytävä ilmi muun muassa miksi muutos tehdään ja mihin lainkohtiin se perustuu. Jos muutoksella on tarkoitus vähentää tai poistaa eläkettä tai etuutta, on perusteluista erityisesti käytävä ilmi millä perusteella muutos on mahdollista tehdä.
- Sääntöjen teksti kokonaisuutena, mistä ilmenevät selkeästi haettavat muutokset verrattuna voimassa olevaan sääntöversioon.¹
- Sääntömuutospäätökseen liittämistä varten sääntöjen teksti kokonaisuutena, jossa on mukana haettavat muutokset ilman muutosmerkintöjä. Tiedostomuodon on oltava sellainen, joka ei ole helpposti muutettavissa. (Annettu 21.10.2026, voimaan 1.1.2027)
- Sääntömuutoksesta päättäneen hallintoelimen pöytäkirja tai oikeaksi todistettu pöytäkirjanote.
- Hallintoelimen pöytäkirjasta tai pöytäkirjanotteesta on käytävä ilmi kokouksen päätösvaltaisuus ja mitkä sääntökohdat/pykälät on kokouksessa käsitelty sekä muutoksien hyväksyminen. Jos pöytäkirjassa viitataan kokouspöytäkirjan liitteeseen, myös liite toimitetaan Finanssivalvontaan.
- Mikäli toimintapiiriin on esitetty tehtäväksi muutoksia, on hakemukseen liitettävä selvitys siitä, että LESKL:n 1 luvun 5 ja 6 §:n edellytykset muutoksille täyttyvät.

4.5 Hakemuksen toimittaminen Finanssivalvonnalle

OHJE (kohdat 8–10)

- (8) Finanssivalvonta suosittelee, että hakemukset toimitetaan Finanssivalvonnan kirjaamoon sähköpostitse kirjaamo(at)finanssivalvonta.fi tai mikäli hakemus sisältää salassa pidettäviä tietoja, hakemuksen liitteineen voi toimittaa käyttäen suojattua sähköpostiyhteyttä <https://securemail.bof.fi>.
- (9) Kirjeitse hakemuksen voi toimittaa osoitteeseen: Finanssivalvonta, PL 103, 00101 HELSINKI.
- (10) Sähköpostitse toimitettua hakemusta tai sen liitteitä ei pääsääntöisesti tarvitse sähköpostin lisäksi lähettää paperisena.

¹ Muutosmerkinnät voi tehdä esimerkiksi word-ohjelmiston muutostoinnolla.

5 Lisäeläkelaitosten toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden kelpoisuus (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

5.1 Soveltamisala

- (1) Alalukua 5.2 sovelletaan lisäeläkelaitoksiin, joihin sovelletaan niitä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (2) Alalukua 5.3 sovelletaan lisäeläkelaitoksiin, joihin sovelletaan niitä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain säännöksiä, joita sovelletaan alle 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (3) Jos lisäeläkelaitoksella on yhteinen hallinto lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavan eläkelaitoksen kanssa, johon sovelletaan lakisääteistä toimintaa koskevia lain säännöksiä ja Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita 11/2021, laitoksessa sovelletaan niitä kelpoisuusvaatimuksia, joiden edellytykset ovat vaativammat. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

5.2 Lainsäädännössä lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaville henkilöille asetetut vaatimukset (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

- (4) ESKL 4 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentin mukaan hallituksen ja toimitusjohtajan on huolellisesti toimien edistettävä eläkelaitoksen etua. Hallituksen ja toimitusjohtajan on johdettava eläkelaitosta ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten toimintaperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (5) ESKL 4 luvun 2 §:n mukaan hallitus huolehtii eläkelaitoksen hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa eläkelaitoksen kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (6) ESKL 4 luvun 13 §:n mukaan toimitusjohtajan tehtävänä on hoitaa eläkelaitoksen juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon järjestämisestä luotettavalla tavalla. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (7) LESKL 3 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden tulee olla hyvämaineisia ja tehtävään sopivia. Lisäeläkelaitoksen hallituksen jäsenillä on yhdessä sekä toimitusjohtajalla yksin oltava riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta lisäeläkelaitoksen järkevään ja vakaaan johtamiseen ja hallintaan. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (8) LESKL 3 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsen eikä toimitusjohtaja. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (9) LESKL 3 luvun 1 §:n 4 momentin mukaan mainitun pykälän säännöksiä toiminnasta tosiasiallisesti vastaavista henkilöistä sovelletaan myös hallituksen varajäseniin ja toimitusjohtajan sijaiseen. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (10) LESKL 3 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että toiminnasta tosiasiallisesti vastaavat henkilöt täyttävät LESKL 3 luvun 1 §:ssä säädetty vaatimukset. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

- (11) LESKL 3 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuutta koskevasta selvityksestä. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (12) ESKL 9 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan, jos asian tilassa, josta on tieto rekisterissä, tapahtuu muutos, on siitä viivytyksettä tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle rekisteriin merkitsemistä varten. Rekisteriin merkittäviä asioita on ESKL 9 luvun 4 §:n mukaan muun muassa hallituksen jäsenten, hallituksen varajäsenten, toimitusjohtajan tai toimitusjohtajan sijaisen, edustajiston tai nimenkirjoitusoikeuden omaavan henkilön rekisteriin merkittäviä tietoja koskevat muutokset. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (13) ESKL 9 luvun 8 §:n mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus antaa määräyksiä eläkesäätiö- ja vakuutus-kassarekisteriin tehtävistä ilmoituksista ja niihin liitettävistä asiakirjoista. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

5.2.1 Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden asiantuntemus

OHJE (kohdat 14–18)

- (14) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 3 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu sopivuutta koskeva vaatimus edellyttää ainakin, että
- toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä on eläkevakuutustoiminnan tuntemusta
 - lisäeläkelaitoksen toimitusjohtajalla on oman tehtäväalueensa tuntemusta ja
 - hallituksessa on sijoitustoiminnan tuntemusta.
- (Annettu 21.10.2026, voimaan 1.1.2027)
- (15) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan (14) ensimmäisessä alakohdassa mainittu eläkevakuutustoiminnan tuntemusta koskeva vaatimus täyttyy aikaisemman eläkevakuutustoiminnan kokemuksen tai koulutus- ja perehdyttämishojelman kautta.
- Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan eläkevakuutustoiminnan tuntemusta koskeva vaatimus voi täytyä riittävän eläkevakuutustoiminnan perehdytyskoulutuksen kautta, mikä kattaa vähintään seuraavat osa-alueet:
- Toimialaa koskeva keskeinen sääntely ja viranomaismääräykset.
 - Vakuuttaminen, lisäeläke-edut ja niiden suhde lakisääteiseen eläketurvaan.
 - Lisäeläkelaitoksen hallinto; hallituksen tehtävät ja vastuut, sisäinen valvonta, compliance ja riskienhallinta.
 - Lisäeläkelaitoksen tuloksen muodostuminen, vastuuvulka, tase ja kirjanpito.
 - Sijoitustoiminta ja sen rajoitukset, likviditeetti ja sen hallinta.
- (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (16) Tarvittavan eläkevakuutustoiminnan koulutuksen sisältö ja laajuus riippuvat henkilön aiemmasta koulutuksesta ja kokemuksesta. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

- (17) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan (14) toisessa alakohdassa mainittu oman tehtäväalueen tuntemusta koskeva vaatimus täyttyy aikaisemman vastaavan kokemuksen tai koulutus- ja perehdyttämishojelman kautta. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (18) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan (14) kolmannessa alakohdassa mainittu sijoitustoiminnan tuntemusta koskeva vaatimus täyttyy ainakin, jos yhdellä kolmasosalla hallituksen jäsenistä on sijoitustoiminnan tuntemusta. Hallituksen jäsen voi saavuttaa sijoitustoiminnan tuntemuksen aikaisemman sijoitustoiminnan kokemuksen tai koulutus- ja perehdyttämishojelman kautta. (Annettu 21.10.2026, voimaan 1.1.2027)

5.2.2 Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden hyvämaineisuus

- (19) Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden hyvämaineisuudesta säädetään LESKL 3 luvun 1 §:ssä. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

OHJE (kohdat 20–22)

- (20) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan henkilö ei ole LESKL 3 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisesti hyvämaineinen, mikäli:
- hänet on tuomittu viimeisen viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai yhdyskuntapalveluun tai viimeisen kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta,
 - jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton tehtävään tai
 - hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton tehtävään.
- (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (21) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan (20) ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu määräaika lasketaan valintaa tai nimittämistä koskevassa tilanteessa tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävissä aloittamishetkeen. Jos tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voisi kuitenkin jatkaa LESKL 3 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisessa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (22) Finanssivalvonta suosittaa edellä kohdassa (20) tai (21) mainitussa tilanteessa, että valvottava toimittaa Finanssivalvonnalle kaikki tekoon, rangaistukseen ja asian muuhun arviointiin liittyvät tiedot sekä esittää ne perusteet, miksi henkilön voitaisiin kuitenkin katsoa soveltuvan tehtäväänsä. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

5.2.3 Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden kelpoisuuden arviointi ja muutositmoituksen tekeminen Finanssivalvonnalle

- (23) Lisäeläkelaitoksen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenien, varajäsenien sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen kelpoisuusvaatimuksilla tarkoitetaan LESKL:n ja voimaannpanolain nojalla sovellettavia vaatimuksia asiantuntijuudesta ja hyvämaineisuudesta. Kelpoisuudella tarkoitetaan myös hallintoelimiä kokonaisuutena koskevia kelpoisuusvaatimuksia. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

OHJE (kohdat 24–26)

- (24) Finanssivalvonta suositaa, että kaikki edellä kohdassa (23) tarkoitettuja henkilöitä koskevat kelpoisuusvaatimukset saatetaan etukäteen ehdokkaita asettavien tahojen sekä nimityspäätöksen tekevän hallintoelimen tietoon. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (25) Finanssivalvonta suositaa, että lisäeläkelaitoksella on asianmukaiset toimintamallit ja kirjalliset toimintaperiaatteet kaikkien kelpoisuusvaatimusten täyttymisen varmistamiseksi. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (26) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 3 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentissa asetettujen vaatimusten täyttäminen edellyttää, että kelpoisuutta koskevien vaatimusten tulee täytyä koko ajan niin henkilöillä kuin valvottavan hallituksen jäsenten muodostaman kokonaisuuden osalta, ja että valvottavalla on velvollisuus valvoa vaatimusten toteutumista. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

MÄÄRÄYS (kohdat 27–32)

- (27) Valvottavan tulee hankkia seuraavat asiakirjat henkilön kelpoisuuden selvitystä varten:
- ote Oikeusrekisterikeskuksen konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä
 - Digi- ja väestötietoviraston antama ote holhousasioiden rekisteristä, josta käy ilmi, onko henkilölle määrätty edunvalvoja tai onko hänen oikeustoimikelpoisuuttaan rajoitettu
 - ote Oikeusrekisterikeskuksen velkajärjestelyrekisteristä
 - ote Oikeusrekisterikeskuksen liiketoimintakieltorekisteristä
 - henkilön antama kirjallinen vakuutus siitä, että
 - häntä ei ole tuomittu sakkorangaistukseen (ei koske rikesakkoja eikä pienehköistä liikenerikkomuksista seuranneita sakkoja) viimeisen kolmen vuoden aikana tai vankeusrangaistukseen tai yhdyskuntapalveluun viimeisen viiden vuoden aikana
 - hän ei ole saanut huomautusta tehtävänsä asetetulta valvontaelimeltä (esimerkiksi ulkomainen valvontaviranomainen, Suomen Asianajajaliitto, Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastuslautakunta)
 - tai selvitys rikkomuksesta tai rikoksesta, josta edellä mainittu seuraamus on aiheutunut
 - jos ulkomainen vakuutusvalvonnasta vastaava viranomainen on arvioinut kelpoisuutta, tämän arvioinnin tulos
 - ansioluettelo.
- (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (28) Edellä kohdassa (26) mainitut selvitykset on tehtävä ennen kuin henkilö aloittaa toiminnasta tosiasiallisesti vastaavana henkilönä. Selvitysten on oltava saatavilla ja tarkastettavissa valvottavassa, ja ne toimitetaan vain pyydettyäessä Finanssivalvonnalle. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (29) ESKL 9 luvun 5 §: 1 momentin mukaiseen muutosilmoitukseen on liitettävä:
- tieto siitä, milloin henkilö aloittaa tehtävässään;

- valvottavan hallituksen puheenjohtajan allekirjoittama vakuutus, jossa valvottava ilmoittaa selvittäneensä henkilön täyttävän kelpoisuutta koskevat vaatimukset, jos kyseessä on toimitusjohtajan tehtävä ja toimitusjohtajan allekirjoittama vakuutus, jos kyseessä on hallituksen jäsenen tehtävä sekä
- perustelut sille, miksi valvottava katsoo henkilön täyttävän kelpoisuutta koskevat vaatimukset ja valvottavan hallituksen täyttävän sopivuutta koskevat vaatimukset kokonaisuutena.

(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

- (30) Hallituksen jäsenen ja varajäsenen sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen muutoksista tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle viimeistään 2 viikkoa ennen kuin henkilö aloittaa tehtävässään. Henkilön uudelleenalinnasta ei tarvitse antaa Finanssivalvonnalle uutta ilmoitusta. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (31) Hallintoneuvoston jäsenen ja varajäsenen muutoksista ilmoitetaan pyydettyäessä Finanssivalvonnalle. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (32) Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden muutoksista ilmoitetaan muutos-ilmoituslomakkeella, joka löytyy Finanssivalvonnan verkkosivuilta. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

5.3 Lainsäädännössä pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaaville henkilöille asetetut vaatimukset

- (33) ESKL 4 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentin mukaan hallituksen ja toimitusjohtajan on huolellisesti toimien edistettävä eläkelaitoksen etua. Hallituksen ja toimitusjohtajan on johdettava eläkelaitosta ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten toimintaperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (34) ESKL 4 luvun 2 §:n mukaan hallitus huolehtii eläkelaitoksen hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa eläkelaitoksen kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (35) ESKL 4 luvun 13 §:n mukaan toimitusjohtajan tehtävänä on hoitaa eläkelaitoksen juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon järjestämisestä luotettavalla tavalla. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (36) LESKL 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden on oltava hyvämaineisia. Heillä on oltava sellainen yleinen eläkevakuutustoiminnan tuntemus kuin pienen eläkelaitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeellista. Jos pieni lisäeläkelaitos harjoittaa etuusperusteista lisäeläkevakuutustoimintaa, hallituksessa on myös oltava hyvä sijoitustoiminnan asiantuntemus. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (37) LESKL 3 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan, jos pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä ei ole pykälän 1 momentissa tarkoitettua eläkevakuutustoiminnan tai sijoitustoiminnan tuntemusta, heidän palveluksessaan on oltava riittävän päteviä ja kokeneita neuvonantajia. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (38) LESKL 3 luvun 2 §:n 3 momentin mukaan vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla hallituksen jäsen eikä toimitusjohtaja. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

- (39) LESKL 3 luvun 2 §:n 5 momentin mukaan mainitun pykälän säännöksiä toiminnasta tosiasiallisesti vastaavista henkilöistä sovelletaan myös hallituksen varajäseneen ja toimitusjohtajan sijaiseen. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (40) LESKL 3 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että toiminnasta tosiasiallisesti vastaavat henkilöt täyttävät LESKL 3 luvun 2 §:ssä säädettyt vaatimukset. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (41) LESKL 3 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan kelpoisuutta koskevasta selvityksestä. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (42) ESKL 9 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan, jos asian tilassa, josta on tieto rekisterissä, tapahtuu muutos, on siitä viivytyksettä tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle rekisteriin merkitsemistä varten. Rekisteriin merkittäviä asioita on ESKL 9:4 §:n mukaan muun muassa hallituksen jäsenen, hallituksen varajäsenen, toimitusjohtajan tai toimitusjohtajan sijaisen, edustajiston tai nimenkirjoitusoikeuden omaavan henkilön rekisteriin merkittäviä tietoja koskevat muutokset. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (43) ESKL 9 luvun 8 §:n mukaan Finanssivalvonnalla on oikeus antaa määräyksiä eläkesäätiö- ja vakuutus-kassarekisteriin tehtävistä ilmoituksista ja niihin liitettävistä asiakirjoista. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

OHJE (kohdat 44–48)

5.3.1 Pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden asiantuntemus

- (44) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 3 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläkevakuutustoiminnan tuntemusta ja hyvää sijoitustoiminnan asiantuntemusta koskeva vaatimus edellyttää ainakin, että
- toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä on yleistä eläkevakuutustoiminnan tuntemusta, joka on pienen eläkelaitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeellista;
 - lisäeläkelaitoksen toimitusjohtajalla on oman tehtäväalueensa tuntemusta ja että
 - etuusperusteista lisäeläkevakuutustoimintaa harjoittavan lisäeläkelaitoksen hallituksessa vähintään yhdellä henkilöllä on hyvä sijoitustoiminnan asiantuntemus
- (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (45) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdassa (44) ensimmäisessä alakohdassa mainittu eläkevakuutustoiminnan tuntemusta koskeva vaatimus täyttyy aikaisemman eläkevakuutustoiminnan kokemuksen tai koulutus- ja perehdyttämishojelman kautta.
- Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan eläkevakuutustoiminnan tuntemusta koskeva vaatimus voi täytyä riittävän eläkevakuutustoiminnan perehdytyskoulutuksen kautta, mikä kattaa vähintään seuraavat osa-alueet:
- Toimialaa koskeva keskeinen sääntely ja viranomaismääräykset.
 - Vakuuttaminen, lisäeläke-edut ja niiden suhde lakisääteiseen eläketurvaan.
 - Lisäeläkelaitoksen hallinto; hallituksen tehtävät ja vastuut, sisäinen valvonta, compliance ja riskienhallinta.

- Lisäeläkelaitoksen tuloksen muodostuminen, vastuuelva, tase ja kirjanpito.
- Sijoitustoiminta ja sen rajoitukset, likviditeetti ja sen hallinta

Tarvittavan eläkevakuutustoiminnan koulutuksen sisältö ja laajuus riippuvat henkilön aiemmasta koulutuksesta ja kokemuksesta.

(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

- (46) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan (44) toisessa alakohdassa mainittu oman tehtäväalueen tuntemusta koskeva vaatimus täyttyy aikaisemman vastaavan kokemuksen tai koulutus- ja perehdyttämishojelman kautta. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (47) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan (44) kolmannessa alakohdassa mainittu hyvä sijoitustoiminnan asiantuntemus täyttyy aikaisemman sijoitustoiminnan kokemuksen tai koulutus- ja perehdyttämishojelman kautta. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (48) Jos toiminnasta tosiasiallisesti vastaavilla henkilöillä ei ole LESKL 3 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua eläkevakuutustoiminnan tai sijoitustoiminnan tuntemusta, valvottavan tulee varmistua siitä, että toiminnasta tosiasiallisten vastaavien henkilöiden käytettävissä on jatkuvasti LESKL 3 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuja neuvonantajia. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

5.3.2 Pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden hyvämaineisuus

- (49) Lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden hyvämaineisuudesta säädetään LESKL 3 luvun 2 §:ssä. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

OHJE (kohdat 50–52)

- (50) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan henkilö ei ole LESKL 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaisesti hyvämaineinen, mikäli:
- hänet on tuomittu viimeisen viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai yhdyskuntapalveluun tai viimeisen kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta,
 - jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton tehtävään tai
 - hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton tehtävään.
- (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (51) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan (50) ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu määraika lasketaan valintaa tai nimittämistä koskevassa tilanteessa tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävässä aloittamishetkeen. Jos tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voisi kuitenkin jatkaa LESKL 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaisessa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (52) Mikäli kyseessä on edellä kohdassa (50) tai (51) mainittu tilanne, tulisi valvottavan jäljempänä kohdista (58) ja (59) poiketen toimittaa Finanssivalvonalle kaikki tekoon, rangaistukseen ja asian muuhun arviointiin liittyvät tiedot sekä esittää ne perusteet, miksi henkilön voitaisiin kuitenkin katsoa soveltuvan tehtäväänsä. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

5.3.3 Pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden kelpoisuuden arviointi ja muutositmoituksen tekeminen Finanssivalvonnalle

- (53) Pienen lisäeläkelaitoksen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenien, varajäsenien sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen kelpoisuusvaatimuksilla tarkoitetaan LESKL:n ja voimaannpanolain nojalla sovellettavia vaatimuksia asiantuntijuudesta ja hyvämaineisuudesta. Kelpoisuudella tarkoitetaan myös hallintoelimiä kokonaisuutena koskevia kelpoisuusvaatimuksia. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

OHJE (kohdat 54–56)

- (54) Finanssivalvonta suosittelee, että kaikki edellä kohdassa (53) tarkoitettuja henkilöitä koskevat kelpoisuusvaatimukset saatetaan etukäteen ehdokkaita asettavien tahojen sekä nimityspäätöksen tekävän hallintoelimen tietoon. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (55) Finanssivalvonta suosittelee, että lisäeläkelaitoksella on asianmukaiset toimintamallit ja kirjalliset toimintaperiaatteet kaikkien kelpoisuusvaatimusten täyttymisen varmistamiseksi. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (56) Finanssivalvonnan tulkin mukaan LESKL 3 luvun 2 §:n 1–3 momentissa asetettujen vaatimusten täyttäminen edellyttää, että kelpoisuutta koskevien vaatimusten tulee täytyä koko ajan niin henkilöillä kuin valvottavan hallituksen jäsenten muodostaman kokonaisuuden osalta, ja että valvottavalla on velvollisuus valvoa vaatimusten toteutumista. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

MÄÄRÄYS (kohdat 57–62)

- (57) Valvottavan tulee hankkia seuraavat asiakirjat henkilön kelpoisuuden selvitystä varten:
- ote Oikeusrekisterikeskuksen konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä
 - Digi- ja väestötietoviraston antama ote holhousasioiden rekisteristä, josta käy ilmi, onko henkilölle määrätty edunvalvoja tai onko hänen oikeustoimikelpoisuuttaan rajoitettu
 - ote Oikeusrekisterikeskuksen velkajärjestelyrekisteristä
 - ote Oikeusrekisterikeskuksen liiketoimintakielto rekisteristä
 - henkilön antama kirjallinen vakuutus siitä, että
 - häntä ei ole tuomittu sakkorangaistukseen (ei koske rikesakkoja eikä pienehköistä liikenerikkomuksista seuranneita sakkoja) viimeisen kolmen vuoden aikana tai vankeusrangaistukseen tai yhdyskuntapalveluun viimeisen viiden vuoden aikana
 - hän ei ole saanut huomautusta tehtävänsä asetetulta valvontaelimeltä (esimerkiksi ulkomainen valvontaviranomainen, Suomen Asianajajaliitto, Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastuslautakunta)
 - tai selvitys rikkomuksesta tai rikoksesta, josta edellä mainittu seuraamus on aiheutunut
 - jos ulkomainen vakuutusvalvonnasta vastaava viranomainen on arvioinut kelpoisuutta, tämän arvioinnin tulos
 - ansioluettelo.

(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

- (58) Edellä kohdassa (57) mainitut selvitykset on tehtävä ennen kuin henkilö aloittaa toiminnasta tosiasiallisesti vastaavana henkilönä. Selvitysten on oltava saatavilla ja tarkastettavissa valvottavassa, ja ne toimitetaan vain pyydettyäessä Finanssivalvonnalle. *(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)*
- (59) ESKL 9 luvun 5 §:n 1 momentin mukaiseen muutosilmoitukseen on liitettävä tieto siitä, milloin henkilö aloittaa tehtävässään. *(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)*
- (60) Hallituksen jäsenen ja varajäsenen sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen muutoksista tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle viimeistään 2 viikkoa ennen kuin henkilö aloittaa tehtävässään. Henkilön uudelleenvallinnasta ei tarvitse antaa Finanssivalvonnalle uutta ilmoitusta. *(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)*
- (61) Hallintoneuvoston jäsenen ja varajäsenen muutoksista ilmoitetaan pyydettyäessä Finanssivalvonnalle. *(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)*
- (62) Pienen lisäeläkelaitoksen toiminnasta tosiasiallisesti vastaavien henkilöiden muutoksista ilmoitetaan muutosilmoituslomakkeella, joka löytyy Finanssivalvonnan verkkosivuilta. *(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)*

6 Sisäinen valvonta (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

- (1) Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitoksiin alalukujen otsikoista ilmenevällä tavalla.
- (2) ESKL 4 luvun 2 §:n ja LESKL 1 luvun 10 §:n 1 momentin mukaan hallitus huolehtii lisäeläkelaitoksen hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä vastaa lisäeläkelaitoksen kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

6.1 Lisäeläkelaitos, jolla vähintään sata vakuutettua

- (3) LESKL 3 luvun 5 §:ssä säädetään lisäeläkelaitoksen hallintojärjestelmästä, organisaatorakenteesta, vastuualueista ja tiedonvälitysjärjestelmästä.
- (4) LESKL 3 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan lisäeläkelaitoksella on oltava tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä, joka kattaa hallinto- ja kirjanpitoimenettelyt, sisäisen valvonnan periaatteet sekä asianmukaiset raportointijärjestelmät lisäeläkelaitoksen kaikilla organisaatiotasoilla.
- (5) LESKL 3 luvun 6, 7, 9, 12 §:n 1 momentissa, 13 ja 14 §:ssä säädetään lisäeläkelaitoksen keskeisiin toimintoihin kuuluvasta sisäisestä tarkastuksesta, jonka on arvioitava lisäeläkelaitoksen sisäistä valvontajärjestelmää.
- (6) Finanssivalvonnan oikeus antaa tarkempia määräyksiä tässä alaluvussa tarkoitetun lisäeläkelaitoksen sisäisen valvonnan järjestämisestä perustuu LESKL 3 luvun 18 §:ään.

OHJE (kohta 7)

- (7) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 3 luvun 12 §:n mukaisen sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa
- toiminnan taloudellisuus, tehokkuus ja tuloksellisuus;
 - asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen;
 - lakien, määräysten, sääntöjen, toimintaperiaatteiden, hallintoelinten päätösten, sisäisten suunnitelmien ja ohjeiden sekä menettelytapojen noudattaminen;
 - toimintaan liittyvien riskien hallinta; ja
 - raportoinnin ja muun johtamisinformaation asianmukaisuus ja luotettavuus.

MÄÄRÄYS (kohdat 8–17)

- (8) Hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Hallituksen on vuosittain arvioitava, onko sisäinen valvonta asianmukaisesti järjestetty ja tarvittaessa ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin.
- (9) Hallituksen tulee määrittää sisältö sisäiselle valvonnalle ja vahvistaa kirjalliset sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet. Toimintaperiaatteita on tarkasteltava vähintään kolmen vuoden välein.
- (10) Hallitus vastaa siitä, että toimintaperiaatteita noudatetaan lisäeläkelaitoksessa ja sen ulkoistamissa palveluissa.

- (11) Lisäeläkelaitoksen on järjestettävä toimiva ja tehokas sisäinen valvonta, joka kattaa kirjanpidon ja hallinnon lisäksi myös sijoitustoiminnan ja muut toiminnot kaikilla organisaatiotasolla.
- (12) Sisäisen valvonnan järjestämisessä on otettava huomioon lisäeläkelaitoksen toiminnan laatu ja laajuus, ja sen tulee olla oikeassa suhteessa kunkin toiminnon riskeihin. Laatua ja laajuutta tulee arvioida lisäeläkelaitoksen koon ja organisaation, lisäeläketoinnin luonteen ja monitahoisuuden, vastuuvelan määrän ja sijoitustoimintaan liittyvien vaatimusten perusteella.
- (13) Lisäeläkelaitokselle on vahvistettava organisaatorakenne, joka tukee tehokkaan sisäisen valvonnan järjestämistä.
- (14) Asianmukaisen raportoinnin järjestäminen kaikilla organisaatiotasolla edellyttää raportointisuhteiden selkeää määrittelyä. Raportoinnin on oltava selkeää, luotettavaa, riittävää, oikea-aikaista ja tulevaisuuden huomioonottavaa. Informaatiovirran tulee olla avointa ja säilyä raportoinnissa muuttumattomana. Tulosta ja olennaisia riskejä koskevan raportoinnin tulee olla riippumaton raportoitavasta toiminnasta.
- (15) Raportointijärjestelmä on järjestettävä siten, että lisäeläkelaitoksen johto saa tiedon kaikesta olennaisesta toiminnasta, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintatoiminnon havainnoista sekä tilintarkastajien ja viranomaisten lisäeläkelaitokselle toimittamista havainnoista.
- (16) Sisäisen valvonnan valvontatoimenpiteiden ja niiden perusteella laadittujen raporttien tulee olla osa lisäeläkelaitoksen jatkuvaa toimintakulttuuria.
- (17) Toiminnan jatkuvuuden varmistamisen ja varojen turvaamisen näkökulmasta lisäeläkelaitoksen tulee kiinnittää erityistä huomiota tieto- ja muuta turvallisuutta koskeviin riittäviin sisäisen valvonnan valvontatoimenpiteisiin.

OHJE (kohta 18)

- (18) Finanssivalvonta suosittelee, että kohdissa 16 ja 17 tarkoitettuihin sisäisen valvonnan valvontatoimenpiteisiin kuuluvat esimerkiksi johdolle tehtävät selonteot ja raportit, tulos- ja poikkeamaraportit mukaan lukien riskirajojen noudattamisen valvonta, fyysiset valvontatoimenpiteet, omaisuuden inventoinnit, hyväksymis- ja valtuutusjärjestelmä, varmistukset ja täsmätykset.

6.2 Lisäeläkelaitos, jolla vähemmän kuin sata vakuutettua (pieni lisäeläkelaitos)

- (19) ESKL 4 luvun 24 §:n 1 momentin ja LESKL 1 luvun 10 §:n 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksella on oltava laitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta, joka kattaa laitoksen kirjanpidon, hallinnon, sijoitustoiminnan ja muut keskeiset toiminnot. Sisäiseen valvontaan kuuluu myös asianmukaisen raportoinnin varmistaminen lisäeläkelaitoksen kaikilla organisaatiotasolla.
- (20) Finanssivalvonnan oikeus antaa tarkempia määräyksiä tässä aluvussa tarkoitetun lisäeläkelaitoksen sisäisen valvonnan järjestämisestä perustuu ESKL 4 luvun 25 §:n 1 momenttiin ja LESKL 1 luvun 10 §:n 1 momenttiin.

OHJE (kohta 21)

- (21) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan ESKL 4 luvun 24 §:n 1 momentin ja LESKL 1 luvun 10 §:n 1 momentin mukaisen sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa

- toiminnan taloudellisuus, tehokkuus ja tuloksellisuus;
- asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen;
- lakien, määräysten, sääntöjen, toimintaperiaatteiden, hallintoelinten päätösten, sisäisten suunnitelmien ja ohjeiden sekä menettelytapojen noudattaminen;
- toimintaan liittyvien riskien hallinta; ja
- raportoinnin ja muun johtamisinformaation asianmukaisuus ja luotettavuus.

MÄÄRÄYS (kohdat 22–30)

- (22) Hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä kaikilla organisaatio- ja toimintotasoilla. Hallituksen on vuosittain arvioitava, onko sisäinen valvonta asianmukaisesti järjestetty ja tarvittaessa ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin.
- (23) Hallituksen tulee määrittää sisältö sisäiselle valvonnalle ja vahvistaa kirjalliset sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet. Toimintaperiaatteita on tarkasteltava vähintään kolmen vuoden välein.
- (24) Hallitus vastaa siitä, että toimintaperiaatteita noudatetaan lisäeläkelaitoksessa ja sen ulkoistamissa palveluissa.
- (25) Sisäisen valvonnan järjestämisessä on otettava huomioon lisäeläkelaitoksen toiminnan laatu ja laajuus, ja sen tulee olla oikeassa suhteessa kunkin toiminnon riskeihin. Laatua ja laajuutta tulee arvioida lisäeläkelaitoksen koon ja organisaation, lisäeläketoinnin luonteen ja monitahoisuuden, vastuuvelan määrän ja sijoitustoimintaan liittyvien vaatimuksien perusteella.
- (26) Lisäeläkelaitokselle on vahvistettava organisaatorakenne, joka tukee tehokkaan sisäisen valvonnan järjestämistä. Tehtävät, päätösvalta ja vastuu on jaettava asianmukaisesti. Työnjaot ja tehtäväkuvat tulee määritellä siten, ettei kukaan yksin ilman asianmukaista valvontaa hoida vaikutukseltaan merkittävää toimenpidettä läpi koko käsittelyketjun. Vastuun määrittäminen on dokumentoitava.
- (27) Asianmukaisen raportoinnin järjestäminen kaikilla organisaatiotasolla edellyttää raportointisuhteiden selkeää määrittelyä. Raportoinnin on oltava selkeää, luotettavaa, riittävää, oikea-aikaista ja tulevaisuuden huomioonottavaa. Informaatiovirran tulee olla avointa ja säilyä raportoinnissa muuttumattomana. Tulosta ja olennaisia riskejä koskevan raportoinnin tulee olla riippumaton raportoitavasta toiminnasta.
- (28) Raportointijärjestelmä on järjestettävä siten, että lisäeläkelaitoksen johto saa tiedon kaikesta olennaisesta toiminnasta sekä tilintarkastajien ja viranomaisten lisäeläkelaitokselle toimittamista havainnoista.
- (29) Sisäisen valvonnan valvontatoimenpiteiden ja niiden perusteella laadittujen raporttien tulee olla osa lisäeläkelaitoksen jatkuvaa toimintakulttuuria.
- (30) Toiminnan jatkuvuuden varmistamisen ja varojen turvaamisen näkökulmasta lisäeläkelaitoksen tulee kiinnittää erityistä huomiota tieto- ja muuta turvallisuutta koskeviin riittäviin sisäisen valvonnan valvontatoimenpiteisiin.

[OHJE \(kohta 31\)](#)

- (31) Finanssivalvonta suositaa, että kohdissa 29 ja 30 tarkoitettuihin sisäisen valvonnan valvontatoimenpiteisiin kuuluvat esimerkiksi johdolle tehtävät selonteot ja raportit, tulos- ja poikkeamaraportit mukaan lukien riskirajojen noudattamisen valvonta, fyysiset valvontatoimenpiteet, omaisuuden inventoinnit, hyväksymis- ja valtuutusjärjestelmä, varmistukset ja täsmäytykset.

7 Riskienhallinnan järjestäminen (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

- (1) Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitoksiin alalukujen otsikoista ilmenevällä tavalla.
- (2) ESKL 4 luvun 2 §:n 1 momentin ja LESKL 1 luvun 10 §:n 1 momentin mukaan hallitus huolehtii lisäeläkelaitoksen hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä.
- (3) Finanssivalvonnan oikeus antaa tarkempia määräyksiä lisäeläkelaitoksen riskienhallinnan järjestämisestä perustuu LESKL 3 luvun 18 §:ään, ESKL 4 luvun 25 §:n 1 momenttiin ja LESKL 1 luvun 10 §:n 1 momenttiin.
- (4) DORA-asetus asettaa vaatimuksia tietojärjestelmä- ja tietoturvariskien hallinnalle. (*Annettu 1.2.2026, voimaan 1.6.2026*)

7.1 Lisäeläkelaitos, jolla vähintään sata vakuutettua

- (5) LESKL 3 luvun 5 §:ssä säädetään lisäeläkelaitoksen hallintojärjestelmästä, organisaatorakenteesta, vastuualueista ja tiedonvälitysjärjestelmästä.
- (6) LESKL 3 luvun 8 §:n 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksella on oltava tehokas riskienhallintatoiminto, joka on oikeassa suhteessa lisäeläkelaitoksen kokoon ja organisaatioon sekä lisäeläkelaitoksen toiminnan kokoon, luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen. Riskienhallintatoiminnon on edistettävä riskienhallintajärjestelmän toimintaa. Riskienhallintajärjestelmästä säädetään 2–4 momentissa.
- (7) LESKL 3 luvun 11 §:ssä säädetään riskienarvioinnista, sen sisällöstä ja päivittämisestä, käytetyistä menetelmistä sekä riskienarvioinnista Finanssivalvonnalle toimitettavista tiedoista.
- (8) LESKL 3 luvun 12 §:ssä säädetään riskienhallinnan järjestämistä koskevista toimintaperiaatteista.
- (9) LESKL 3 luvun 6–7 ja 13–14 §:ssä säädetään lisäeläkelaitoksen keskeisiin toimintoihin kuuluvan riskienhallintatoiminnon hoitamisesta ja riskienhallintatoimintoa suorittavista henkilöistä.

MÄÄRÄYS (kohdat 10–15)

- (10) Hallitus vastaa riskienhallinnan järjestämisestä. Hallituksen on vuosittain arvioitava, onko riskienhallinta asianmukaisesti järjestetty ja tarvittaessa ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin.
- (11) Hallitus vastaa siitä, että riskienhallinnan järjestämistä koskevia toimintaperiaatteita noudatetaan lisäeläkelaitoksessa ja sen ulkoistamissa palveluissa.
- (12) Riskienhallinnan järjestämistä koskevissa toimintaperiaatteissa tulee määritellä lisäeläkelaitoksen merkittävimmät riskit, mittarit, riskinoton rajat, riskienhallinnan tavoitteet, riskienhallintatoimenpiteet, vastuut ja valvontaperiaatteet. Riskinoton rajoja määritettäessä tulee ottaa huomioon lisäeläkelaitoksen riskinotto-/riskinkantokyky.
- (13) Riskienhallinnan järjestämistä koskevista toimintaperiaatteista on käytävä ilmi, miten riskeistä raportoidaan. Riskienhallinnan kokonaistilanteesta tulee raportoida vähintään vuosittain lisäeläkelaitoksen hallitukselle. Riskiraporttien tulee olla osa kunkin liiketoiminnan prosesseja.

- (14) Riskienhallintatoiminto on järjestettävä niin, että se on toiminnallisesti riippumaton riskiä ottavista toiminnoista ja rakenteeltaan sellainen, että se helpottaa riskienhallinnan täytäntöönpanoa.
- (15) Riskienhallintatoiminnon on seurattava, että riskit tulevat asianmukaisesti ja annetun ohjeistuksen mukaisesti tunnistetuiksi, mitatuiksi, seuratuiksi, valvotuiksi, raportoiduiksi, ja hallituiksi. Tarvittaessa sen tulee myös ylläpitää, kehittää ja valmistella riskienhallinnan periaatteita hallituksen vahvistettaviksi sekä laatia menetelmiä käytettäväksi riskien arvioimisessa ja mittaamisessa.

7.2 Lisäeläkelaitos, jolla vähemmän kuin sata vakuutettua (pieni lisäeläkelaitos)

- (16) ESKL 4 luvun 22 §:n 1 momentin ja LESKL 1 luvun 10 §:n mukaan lisäeläkelaitoksella on oltava laitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallintajärjestelmä, joka kattaa laitokseen kohdistuvien riskien ja riskien yhteisvaikutusten jatkuvan tunnistamisen, mittaamisen, seurannan, valvonnan ja raportoinnin.
- (17) ESKL 4 luvun 22 §:n 2 momentin ja LESKL 1 luvun 10 §:n mukaan riskienhallinnan on katettava varojen ja vastuiden hallinta, sijoitukset, maksuvalmius, keskittymäriskin hallinta ja operatiivisten riskien hallinta.
- (18) ESKL 4 luvun 23 §:ssä ja LESKL 1 luvun 10 §:n säädetään riski- ja vakavaraisuusarviosta, sen sisällöstä ja päivittämisestä sekä Finanssivalvonnalle siitä toimitettavista tiedoista.
- (19) LESKL 3 luvun 14 §:ssä säädetään lisäeläkelaitoksen toiminnan ulkoistamisesta.

OHJE (kohta 20)

- (20) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan ESKL 4 luvun 22 §:n ja LESKL 1 luvun 10 §:n mukainen riskienhallinta tarkoittaa strategioita, prosesseja ja raportointimenettelyjä, joilla lisäeläkelaitokseen ja sen lisäeläkejärjestelyihin kohdistuvia, sen toiminnasta aiheutuvia ja toimintaan oleellisesti liittyviä riskejä tunnistetaan, mitataan, seurataan, valvotaan ja hallitaan.

MÄÄRÄYS (kohdat 21–29)

- (21) Hallitus vastaa lisäeläkelaitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävän riskienhallinnan järjestämisestä. Laatua ja laajuutta tulee arvioida lisäeläkelaitoksen koon ja organisaation sekä lisäeläkelaitoksen toiminnan koon, luonteen, laajuuden ja monitahoisuuden perusteella
- (22) Hallituksen on vuosittain arvioitava, onko riskienhallinta asianmukaisesti järjestetty ja tarvittaessa ryhdyttävä korjaaviin toimenpiteisiin.
- (23) Hallituksen tulee määrittää sisältö riskienhallinnalle ja vahvistaa kirjalliset riskienhallinnan järjestämisestä koskevat periaatteet.
- (24) Hallitus vastaa siitä, että riskienhallinnan järjestämistä koskevia periaatteita noudatetaan lisäeläkelaitoksessa ja sen ulkoistamisissa palveluissa.
- (25) Riskienhallinnan järjestämisessä on otettava huomioon kaikki olennaiset lisäeläkelaitoksen toimintaan vaikuttavat sisäiset ja ulkoiset sekä ulkoistettujen toimintojen riskit.

- (26) Riskienhallinnan järjestämisen yhteydessä on määriteltävä merkittävimmät riskit, mittarit, riskinoton rajat, riskienhallinnan tavoitteet, riskinhallintatoimenpiteet, vastuut ja valvontaperiaatteet. Riskinoton rajoja määritettäessä tulee ottaa huomioon lisäeläkelaitoksen riskinotto-/riskinkantokyky.
- (27) Riskienhallinta on järjestettävä siten, että se on riittävässä määrin riippumaton riskiä ottavista toiminnoista. Riskienhallinta järjestämisen yhteydessä on määriteltävä, miten riskeistä raportoidaan
- (28) Lisäeläkelaitoksella tulee olla riskienhallintaan tarvittavat menetelmät
- (29) Menetelmien avulla lisäeläkelaitoksen on jatkuvasti tunnistettava riittävän kattavasti kaikki riskienhallinnassa huomioon otettavat riskit. Lisäeläkelaitoksen on voitava kohtuudella varmistua siitä, että kaikki asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen olennaisesti vaikuttavat riskit on tunnistettu ja saatettu hallituksen käsiteltäviksi. Riskien vaikutusten merkittävyys ja toteutumisen todennäköisyys on arvioitava, ja niiden hallitsemiseksi on kehitettävä asianmukaiset menettelyt.

OHJE (kohdat 30–31)

- (30) Hallituksen esityksen 28/2021 mukaan riskienhallinta voisi olla yhteinen osakkaana olevan työnantajan kanssa tai se olisi mahdollista ulkoistaa. Silloinkin, kun riskienhallinta on ulkoistettu, lisäeläkelaitoksen hallitus vastaa riskienhallintaa koskevan sääntelyn noudattamisesta.²
- (31) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan tehokkaan ja toimivan riskienhallinnan järjestäminen ESKL 4 luvun 22 §:n 1 ja 2 momentin ja LESKL 1 luvun 10 §:n mukaisesti edellyttää, että riskienhallinnan tehtäviä suorittavat henkilöt ovat hyvämaineisia ja heillä on riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta tehtävien asianmukaiseen suorittamiseen.

² HE 28/2021 vp, s. 75 ESKL 4 luvun 22 §:n yksityiskohtaiset perustelut.

8 Keskeisen toiminnon suorittaminen samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin työnantaja

8.1 Soveltamisala

- (1) Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitoksiin, joihin sovelletaan niitä lisäeläkesäätöistä ja lisäeläkekassosta annetun lain säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

8.2 Hakemus Finanssivalvonnalle

- (2) LESKL 3 luvun 6 §:n 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voi lisäeläkelaitoksen hakemuksesta myöntää luvan suorittaa keskeisiä toimintoja samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin työnantaja, jos lisäeläkelaitos antaa selvityksen siitä, kuinka se estää tai käsittelee eturistiriitoja lisäeläkelaitoksessa vakuuttavan työnantajan kanssa ja jos lisäeläkelaitoksen toiminnan koko, luonne, laajuus ja monitahoisuus eivät muuta edellytä. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (3) LESKL 3 luvun 6 §:n 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä edellä kohdassa (2) tarkoitetusta hakemuksesta. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

MÄÄRÄYS (kohta 4)

- (4) Finanssivalvonnalle toimitettavassa hakemuksessa on oltava kuvaus keskeistä toimintoa suorittavan henkilön ja yksikön tehtävästä työnantajassa ja lisäeläkelaitoksessa, arvio tehtävissä esiintyvistä eturistiriidoista ja niiden merkityksestä sekä kuvaus järjestelyistä, joilla eturistiriitoja hallitaan. Hakemuksessa on tämän lisäksi annettava soveltuvien osin vastaavat tiedot kuin näiden määräysten ja ohjeiden kohdassa 10.4 (16) edellytetään annettavan ulkoistamisilmoituksessa. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

OHJE (kohta 5)

- (5) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 3 luvun 6 §:n 3 momentissa säädetty tarkoittaa, että keskeisen toiminnon suorittamista samalla henkilöllä tai organisaatioyksiköllä kuin työnantaja ei voida aloittaa ennen kuin Finanssivalvonta on antanut järjestelyyn luvan. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

9 Lisäeläkelaitoksen keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden kelpoisuus (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

9.1 Soveltamisala

- (1) Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitoksiin, joihin sovelletaan niitä lisäeläkesäitiöistä ja lisäeläkekas-soista annetun lain säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen. (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)
- (2) Tässä luvussa keskeistä toimintoa suorittavalla henkilöllä tarkoitetaan LESKL 3 luvun 13 §:ssä mainit-tuja henkilöitä. (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

9.2 Lainsäädännössä lisäeläkelaitosten keskeisille toiminnoille asetetut vaatimukset

- (3) LESKL 1 luvun 2 §:n 13 kohdan mukaan keskeisellä toiminnolla tarkoitetaan lisäeläkelaitoksen hallinto-järjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto. (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)
- (4) LESKL 3 luvun 13 §:n 1 momentin mukaan keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sekä niiden henkilöiden tai yksiköiden, joille on ulkoistettu keskeinen toiminto, tulee olla hyvämaineisia ja tehtä-vään sopivia. Sanotun lainkohdan mukaan vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liiketoimintakieltoon määrätty ei voi olla keskeistä toimintoa suorittava henkilö. LESKL 3 luvun 13 §:n 2 momentin mukaan sopivuutta koskevalla vaatimuksella tarkoitetaan, että:
 - 1) keskeisiä sisäisen tarkastuksen toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista päte-vyyttä, taitoa ja kokemusta tarkastuksen asianmukaiseen suorittamiseen;
 - 2) keskeisiä aktuaaritoimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi ammatillista pätevyyttä, taitoa ja kokemusta aktuaaritoimintojen asianmukaiseen suorittamiseen;
 - 3) muita keskeisiä toimintoja suorittavilla henkilöillä on riittävästi pätevyyttä, taitoa ja kokemusta hoi-tamansa keskeisen toiminnon asianmukaiseen suorittamiseen.(*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)
- (5) LESKL 3 luvun 13 §:n 3 momentin mukaan Finanssivalvonta voi pyytää toimittamaan sille selvityksen siitä, että LESKL 3 luvun 13 §:n 1 momentissa tarkoitettut henkilöt täyttävät pykälässä säädetyt vaati-mukset. (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)
- (6) LESKL 3 luvun 13 §:n 4 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden kelpoisuutta koskevasta selvityksestä. (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

OHJE (kohta 7)

- (7) Finanssivalvonta suosittaa, että lisäeläkelaitos nimeää keskeisiä toimintoja suorittavat vastuuhenkilöt. LESKL 3 luvun 13 § vastaa hallituksen esityksen (HE 28/2021 vp) perustelujen mukaan ESL 42 d ja VKL 77 d §:ää. Em. ESL ja VKL säännöksiä koskevan hallituksen esityksen (HE 205/2018 vp) perusteluissa tode-taan ESL 42 d §:än liittyen, että "Jos eläkesäitiö on nimennyt keskeisiä toimintoja suorittavat vastuuhenkilöt, kuten esimerkiksi sisäisestä tarkastuksesta vastaavan henkilön, riittävää on, että nimetyllä

vastuuhenkilöllä on pykälän mukaiset edellytykset keskeisen toiminnon suorittamiseen. Vaatimusta keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden sopivuudesta sovelletaan myös henkilöihin, joille vastuu keskeisestä toiminnosta on ulkoistettu eli eläkesäätiön palveluyrityksen palveluksessa oleviin henkilöihin, jotka on nimetty edellä mainitun eläkesäätiön keskeisistä toiminnoista vastaaviksi henkilöiksi." (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

9.2.1 Keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden asiantuntemus

OHJE (kohdat 8–10)

- (8) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 3 luvun 13 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohdissa tarkoitettua sopivuutta koskeva vaatimus edellyttää ainakin, että henkilöllä on aikaisempaa kokemusta vastaavanlaisista tehtävistä vakuutusosalalta tai muulta alalta ja eläkevakuutustoiminnan tuntemusta. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (9) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 3 luvun 13 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua sopivuutta koskeva vaatimus edellyttää ainakin, että henkilö täyttää samat kelpoisuusvaatimukset kuin LESKL 5 luvun 28 §:ssä tarkoitettu vakuutusmatemaatikko ja hänellä on eläkevakuutustoiminnan tuntemusta. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (10) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdissa (8) ja (9) mainittua eläkevakuutustoiminnan tuntemusta koskeva vaatimus täyttyy aikaisemman eläkevakuutustoiminnan kokemuksen tai koulutus- ja perehdyttämishjelman kautta. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

9.2.2 Keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden hyvämaineisuus

OHJE (kohdat 11–13)

- (11) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan henkilö ei ole LESKL 3 luvun 13 §:n 1 momentin mukaisesti hyvämaineinen, mikäli:
- hänet on tuomittu viimeisen viiden vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai yhdyskuntapalveluun tai viimeisen kolmen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton tehtävään tai
 - hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton tehtävään.
- (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (12) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan edellä kohdan (11) ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu määräaika lasketaan valintaa koskevassa tilanteessa tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävässä aloittamishetkeen. Jos tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voisi kuitenkin jatkaa LESKL 3 luvun 13 §:n 1 momentin mukaisessa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (13) Mikäli kyseessä on edellä kohdassa (11) tai (12) mainittu tilanne, tulisi lisäeläkelaitoksen toimittaa Finanssivalvonnan kaikkien tekoon, rangaistukseen ja asian muuhun arviointiin liittyvät tiedot sekä esittää ne perusteet, miksi henkilön voitaisiin kuitenkin katsoa soveltuvan tehtäväänsä. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

9.3 Keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden kelpoisuuden arviointi ja muutosittoimittaminen Finanssivalvonnalle

OHJE (kohdat 14–16)

- (14) Finanssivalvonta suosittelee, että kaikki keskeisiä toimintoja suorittavia henkilöitä koskevat kelpoisuusvaatimukset saatetaan etukäteen nimityspäätöksen tekvän tahon tietoon. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (15) Finanssivalvonta suosittelee, että lisäeläkelaitoksella on asianmukaiset toimintamallit ja kirjalliset toimintaperiaatteet kaikkien kelpoisuusvaatimusten täyttymisen varmistamiseksi. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (16) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 3 luvun 13 §:ssä asetettujen vaatimusten täyttäminen edellyttää, että kelpoisuutta koskevien vaatimusten tulee täytyä koko sen ajan, kun henkilö suorittaa keskeistä toimintaa, ja että lisäeläkelaitoksella on velvollisuus valvoa vaatimusten toteutumista. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

MÄÄRÄYS (kohdat 17–21)

- (17) Lisäeläkelaitoksen tulee hankkia seuraavat asiakirjat henkilön kelpoisuuden selvitystä varten:
- ote Oikeusrekisterikeskuksen konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä
 - Digi- ja väestötietoviraston antama ote holhousasioiden rekisteristä, josta käy ilmi, onko henkilölle määrätty edunvalvoja tai onko hänen oikeustoimikelpoisuuttaan rajoitettu
 - ote Oikeusrekisterikeskuksen velkajärjestelyrekisteristä
 - ote Oikeusrekisterikeskuksen liiketoimintakieltorekisteristä
 - henkilön antama kirjallinen vakuutus siitä, että
 - häntä ei ole tuomittu sakkorangaistukseen (ei koske rikesakkoja eikä pienehköistä liikenerikkomuksista seuranneita sakkoja) viimeisen kolmen vuoden aikana tai vankeusrangaistukseen tai yhdyskuntapalveluun viimeisen viiden vuoden aikana
 - hän ei ole saanut huomautusta tehtävänsä asetetulta valvontaelimeltä (esimerkiksi ulkomainen valvontaviranomainen, Suomen Asianajajaliitto, Patentti- ja rekisterihallituksen tilintarkastuslautakunta)
 - tai selvitys rikkomuksesta tai rikoksesta, josta edellä mainittu seuraamus on aiheutunut
 - jos ulkomainen vakuutusvalvonnasta vastaava viranomainen on arvioinut henkilön kelpoisuutta, tämän arvioinnin tulos
 - ansioluettelo.
- (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (18) Edellä kohdassa (17) mainitut selvitykset on tehtävä ennen kuin henkilö aloittaa keskeistä toimintaa koskevassa tehtävässä. Selvitysten on oltava saatavilla ja tarkastettavissa lisäeläkelaitoksessa, ja ne toimitetaan vain pyydettyäessä Finanssivalvonnalle. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

(19) Finanssivalvonnalle tulee ilmoittaa keskeisiä toimintoja suorittavien henkilöiden muutoksista viimeistään 2 viikkoa ennen kuin henkilö aloittaa tehtävässään. Ilmoituksesta on käytävä ilmi:

- lisäeläkelaitoksen nimi;
- henkilön yksilöinti- ja yhteystiedot;
- tehtävä, johon hänet on lisäeläkelaitoksessa valittu, sekä
- milloin hän aloittaa tehtävässään.

(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

(20) Ilmoitukseen on liitettävä lisäeläkelaitoksen hallituksen puheenjohtajan allekirjoittama vakuutus, jossa lisäeläkelaitos ilmoittaa selvittäneensä henkilön täyttävän kelpoisuutta koskevat vaatimukset sekä perustelut sille, miksi lisäeläkelaitos katsoo henkilön täyttävän kelpoisuutta koskevat vaatimukset. *(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)*

(21) Ilmoituksen toimittamisessa noudatetaan mitä edellä näiden määräyksien ja ohjeiden luvussa 4.5 ohjeistetaan hakemuksen toimittamisesta Finanssivalvontaan. *(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)*

10 Ulkoistetusta toiminnosta Finanssivalvonnalle tehtävä ulkoistamisilmoitus

10.1 Soveltamisala

- (1) Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitoksiin, joihin sovelletaan niitä lisäeläkesäätöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

10.2 Ulkoistamisilmoitus

- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa sitovia määräyksiä ulkoistamisilmoituksesta perustuu LESKL 3 luvun 15 §:n 2 momenttiin. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (3) LESKL 3 luvun 15 §:n 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin ennakoon aikomuksestaan ulkoistaa toimintaansa. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (4) LESKL 3 luvun 15 §:n 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen tulee ilmoittaa Finanssivalvonnalle ulkoistettuihin toimintoihin liittyvistä merkittävistä muutoksista. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (5) LESKL 2 §:n 13 kohdan mukaan keskeisellä toiminnolla tarkoitetaan lisäeläkelaitoksen hallintojärjestelmään kuuluvaa valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä, joihin kuuluvat riskienhallintatoiminto, sisäisen tarkastuksen toiminto ja aktuaaritoiminto. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

OHJE (kohta 6)

- (6) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 3 luvun 15 §:n 1 momentin tarkoittamaa toiminnan ulkoistamista palveluyritykselle on myös se, että lisäeläkelaitoksen osakas hoitaa toimintoja, jotka kuuluvat lisäeläkelaitokselle. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

10.3 Ulkoistamisilmoitus keskeisestä toiminnosta, johtamisesta tai hallinnoinnista

- (7) LESKL 3 luvun 15 §:n 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava keskeisen toiminnon, johtamisen tai hallinnoinnin toiminnon ulkoistamisesta ennen sitä koskevan sopimuksen voimaantuloa. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

OHJE (kohta 8)

- (8) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan lisäeläkelaitoksen on aina ilmoitettava ulkoistuksen laajuus ja merkitys huomioon ottaen riittävän hyvissä ajoin etukäteen aikomuksestaan ulkoistaa keskeisiä toimintoja tai johtamisen ja hallinnoinnin toimintoja.

MÄÄRÄYS (kohdat 9–10)

- (9) Lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava johtamiseen ja hallintaan kuuluvina toimintoina ulkoistettaessa ainakin seuraavat toiminnot:
- toimitusjohtajan tehtävät

- etuushakemusten käsittely, etuuksien myöntäminen ja etuuspäätökset
- sisäinen valvonta
- säännösten noudattamista valvova toiminto (compliance)
- vakuutustekniikka
- sijoitustoiminta ja salkunhoito
- kirjanpito- ja taloushallinto

(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

- (10) Lisäeläkelaitoksen johtamiseen ja hallinnointiin kuuluvina toimintoina ei pidetä ainakaan seuraavia toimintoja:
- hallinnolliset tehtävät, kuten henkilöstö- ja materiaalihallinto, toiminnassa käytettävän omaisuuden ylläpito ja toimitilojen turvallisuuspalvelut
 - oikeudellisten palvelujen hankkiminen
 - Tietosuojavastaava

(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

10.4 Ulkoistamisilmoituksen tekeminen Finanssivalvonnalle

OHJE (kohta 11)

- (11) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 3 luvun 15 §:n 1 momentin tarkoittamana ulkoistettujen toimintojen merkittävänä muutoksena pidetään ainakin muutosta, jolla on vaikutusta Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksiin, ulkoistamiskumppanin vaihtumista, sopimuksen ehtojen muuttumista siten, että muutoksella on merkittävää vaikutusta palveluun tai sen tarjoamiseen sekä palveluntarjoajan toimintaedellytyksien muuttumista merkittävästi. *(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)*

MÄÄRÄYS (kohdat 12–16)

- (12) Ulkoistamisilmoitus toimitetaan Finanssivalvonnan kirjaamoon. Finanssivalvonnan kirjaamon sähköpostiosoite on kirjaamo@finanssivalvonta.fi. Lisätietoja sähköpostilähettyksen suojaamisesta on Finanssivalvonnan verkkosivuilla. Postitse hakemuksen voi toimittaa Finanssivalvontaan osoitteeseen: PL 103, 00101 Helsinki (kirjaamon käyntiosoite Rauhankatu 19).
- (13) Ulkoistamisilmoitus tehdään Finanssivalvonnalle keskeisen toiminnon ulkoistuksesta ja edellä kohdassa 10 määritellyistä johtamisen tai hallinnoinnin toimintojen ulkoistuksesta. *(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)*
- (14) Mikäli lisäeläkelaitos suorittaa keskeisiä toimintoja työnantajalla LESKL 3 luvun 6 §:ssä tarkoitettulla tavalla, ei järjestelystä tehdä ulkoistamisilmoitusta, vaan lisäeläkelaitoksen on haettava siihen Finanssivalvonnan lupa näiden määräysten ja ohjeiden luvussa 8 esitetyllä tavalla. *(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)*
- (15) Finanssivalvonnalle tehtävän ilmoituksen tulee sisältää seuraavat selvitykset:

- ulkoistettavaa toimintaa hoitavan luonnollisen henkilön täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa henkilö harjoittaa toimintaa.
- ulkoistettavaa toimintaa hoitavan yhtiön nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan.
- kuvaus ulkoistettavan toiminnan laadusta ja laajuudesta.
- kokonaisarvio ulkoistamisen vaikutuksesta lisäeläkelaitoksen toimintaan.
- selvitys ulkoistettavaa toimintaa hoitavan palveluntarjoajan taloudellisista edellytyksistä hoitaa ulkoistettavia tehtäviä.
- selvitys siitä, miten suunniteltu ulkoistaminen otetaan huomioon lisäeläkelaitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä.
- ulkoistetun toiminnan valvonnasta ja seurannasta vastaava henkilö lisäeläkelaitoksessa.
- selvitys siitä, miten ulkoistettavan toiminnan jatkuvuus ja tietoturvallisuus varmistetaan.
- selvitys siitä, miten lisäeläkelaitos aikoo turvata ulkoistettavaan toimintoon tai tehtävään liittyvien toimintojen jatkumisen, jotta toiminnon tai tehtävän siirtäminen on tarvittaessa mahdollista siirtää toisen palveluntarjoajan hoidettavaksi.
- ulkoistettaessa rajan yli Euroopan talousalueeseen kuulumattomaan valtioon selvitys siitä, miten sijaintivaltion säännökset vaikuttavat Finanssivalvonnan mahdollisuuksiin saada lisäeläkelaitoksen ulkoistetusta toiminnasta valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot.

(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

- (16) Jos jo ulkoistettua hallinnoinnin ja johtamisen toimintoa tai keskeistä toimintoa ulkoistetaan edelleen kolmannen tahon hoidettavaksi, lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava siitä samalla tavoin kuin toimintaa ulkoistettaessa palveluntarjoajalle on edellytetty tässä luvussa 10. *(Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)*

11 Ylikatteen palauttaminen osakkaille ja sisäinen siirto (*Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022*)

11.1 Varojen arvostaminen ylikatetta osakkaille palautettaessa

- (1) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä siitä, että ylikatetta arvioitaessa katteeseen kuuluvien varojen arvo lasketaan tiettyjen omaisuuslajien osalta käyvästä arvosta poikkeavasti, perustuu LESKL 5 luvun 15 §:n 4 momenttiin.

MÄÄRÄYS (kohdat 2–3)

- (2) LESKL 5 luvun 15 §:n 1 momentin mukaista ylikatetta laskettaessa varojen arvona käytetään käyvästä arvosta laskettua alemmaa arvoa seuraavasti:
- LESKL 6 luvun 7 §:n 1 momentin 5–6 kohdissa luetellut varat ja 4 kohdassa luetellut rahasto-osuudet siltä osin, kuin ne sijoittavat varansa kohtien 5 ja 6 mukaisiin varoihin, enintään 85 prosenttia käyvästä arvosta (*Annettu 21.10.2026, voimaan 1.1.2027*)
 - LESKL 6 luvun 7 §:n 1 momentin 3 kohdassa luetellut varat ja 4 kohdassa luetellut rahasto-osuudet siltä osin, kuin ne sijoittavat varansa kohdan 3 mukaisiin varoihin, enintään 70 prosenttia käyvästä arvosta.
- (3) Kohdassa (2) tarkoitettua käyvästä arvosta poikkeavaa varojen arvostamista ei sovelleta ylikatteen palauttamisessa, jos lisäeläkesäätiö luovuttaa koko vakuutuskantansa ja ylikate haetaan palautettavaksi vakuutuskannan luovuttamisen yhteydessä, eikä silloin, kun osakas eroaa tai erotetaan lisäeläkesäätiöstä LESKL 1 luvun 9 §:n mukaisesti.

11.2 Hakemus ylikatteen palauttamiseksi osakkaille

- (4) LESKL 5 luvun 15 §:n mukaan lisäeläkelaitos voi pykälässä säädetyin edellytyksin palauttaa ylikatteen osakkaille Finanssivalvonnan suostumuksella.
- (5) AB-eläkesäätiössä ylikatteen palautus osakkaille edellyttää lisäksi VoimPL 24 §:n 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymistä.
- (6) AB-eläkekassassa ylikatteen palautus osakkaille edellyttää lisäksi VoimPL 25 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymistä.

OHJE (kohdat 7–11)

- (7) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 5 luvun 15 §:n 1 momentin viittaus tilinpäätöksen yhteyteen tarkoittaa, että ylikatteen palautus voidaan tehdä vuositilinpäätöksen tai vakuutuskannan luovutuksen yhteydessä tehtävän selvitystilaan liittyvän tilinpäätöksen yhteydessä. (*Annettu 21.10.2026, voimaan 1.1.2027*)
- (8) Finanssivalvonta suosittaa, että Finanssivalvonnalle tehtävä ylikatteen palautusta koskeva hakemus sisältää seuraavat asiakirjat ja selvitykset:
- Selvitys lisäeläkelaitoksen vastuuelan katteesta, omaisuuden arvosta kohdan (2) mukaisilla arvo-
tuksilla ja palautettavissa olevan ylikatteen enimmäismäärästä

- Arviokirjat kiinteistöistä, asunto-osakkeista ja muusta kiinteästä omaisuudesta
 - Tuloslaskelma ja tase
 - Selvitys ylikatteen palautuksen edellytysten täyttymisestä
 - Selvitys ylikatteen pysyvyydestä
 - Selvitys palautettavasta omaisuudesta ja lisäeläkelaitoksen vastuuvelan katteesta palautuksen jälkeen
 - Pöytäkirja tai oikeaksi todistettu pöytäkirjanote lisäeläkelaitoksen hallintoelimen kokouksesta, jossa ylikatteen palautuksesta on päätetty
- (9) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 5 luvun 15 §:n mukainen palautettavan ylikatteen enimmäismäärä saadaan vähentämällä lisäeläkelaitoksen edellä kohdan (2) määräyksen mukaisesti arvoitetun omaisuuden määrästä lisäeläkelaitoksen taseen mukainen vieras pääoma, varaukset ja taseeseen kirjaamattomat erät. Taseeseen kirjaamattomina erinä huomioidaan:
- pakollisten varausten määrä
 - olemassa oleva vastuuvajauksen määrä
 - pitkällä aikavälillä turvaavalla laskuperustekorolla lasketun vastuuvelan ja lisäeläkelaitoksen voimassa olevalla laskuperustekorolla lasketun vastuuvelan erotus
 - muut vastuut, joiden toteutumista on pidettävä todennäköisenä.
- (10) Finanssivalvonta suositaa, että edellä kohdassa (8) tarkoitetun hakemuksen aikataulussa huomioidaan määräysten ja ohjeiden 15/2012 luku 10.2.16. *(Annettu 21.10.2026, voimaan 1.1.2027)*
- (11) Finanssivalvonta suositaa, että edellä kohdassa (4) tarkoitetun hakemuksen toimittamisessa noudatetaan mitä edellä näiden määräyksien ja ohjeiden luvussa 4.5 ohjeistetaan hakemuksen toimittamisesta Finanssivalvontaan.
- ### 11.3 Ilmoitus sisäisestä siirrosta
- (12) Tätä lukua sovelletaan vain AB-eläkesäätiöihin ja AB-eläkekassoihin sekä lisäeläkelaitoksiin, joissa on etuusperusteista ja maksuperusteista lisäeläkejärjestelyä hoitavat osastot.
- (13) VoimPL 3 §:n 2 momentin mukaan AB-eläkesäätiöön sovelletaan eläkesäätiölain (1774/1995) 6 §:n 3–5 ja 7 momenttia. VoimPL 5 §:n 2 momentin mukaan AB-eläkekassaan sovelletaan vakuutuskassalain (1164/1992) 8 a §:n 2–5 ja 7 momenttia.
- (14) Jos AB-eläkesäätiön A-osaston varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä kattavan vastuun määrän ja varojen kokonaisuudessaan pysyvästi ylittävän A-osaston eläkevastuun ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat (ylikate) saadaan VoimPL 3 §:n 2 momentin mukaan siirtää ESL 6 §:n 3 momentin edellytyksin B-osaston eläkevastuun katteeksi.
- (15) AB-eläkesäätiön, joka aikoo siirtää varoja A-osastolta B-osastolle, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle ESL 6 §:n 4 momentin mukaisesti.
- (16) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä edellä kohdassa (15) tarkoitetusta ilmoituksesta ja ilmoituksessa annettavista selvityksistä perustuu ESL 6 §:n 7 momenttiin.

- (17) Jos AB-eläkekassan lisäetuja myöntävän osaston varojen arvioidaan pysyvästi ylittävän tilinpäätöksen yhteydessä saman osaston vastuuvelan ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat (ylikate) saadaan VoimPL 5 §:n 2 momentin mukaan siirtää VKL 8 a §:n 2 ja 5 momenttien edellytyksin lakisääteistä toimintaa harjoittavaan osastoon.
- (18) AB-eläkekassan, joka aikoo siirtää ylikatetta lisäetuja myöntävältä osastolta lakisääteistä toimintaa harjoittavaan osastoon, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle VKL 8 a §:n 3 momentin mukaisesti.
- (19) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä edellä kohdassa (18) tarkoitetusta ilmoituksesta ja ilmoituksessa annettavista selvityksistä perustuu VKL 8 a §:n 7 momenttiin.
- (20) Jos lisäeläkelaitoksen etuusperusteista lisäeläkejärjestelyä hoitavan osaston varojen arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä pysyvästi ylittävän tämän toiminnan vastuuvelan ja muiden velkojen määrän, erotusta vastaavat varat voidaan LESKL 5 luvun 17 § mukaan siirtää pykälässä mainituin edellytyksin maksuperusteista lisäeläkejärjestelyä hoitavaan osastoon.

MÄÄRÄYS (kohta 21)

- (21) Finanssivalvonnalle tehtävän ilmoituksen tulee sisältää seuraavat asiakirjat ja selvitykset:
- Selvitys lisäeläkelaitoksen vastuuvelan katteesta ja siirrettävissä olevan ylikatteen enimmäismäärästä.
 - Arviokirjat kiinteistöistä, asunto-osakkeista ja muusta kiinteästä omaisuudesta
 - Tuloslaskelma ja tase
 - Selvitys sisäisen siirron edellytysten täyttymisestä
 - Selvitys ylikatteen pysyvyydestä
 - Selvitys siirrettävästä omaisuudesta ja lisäeläkelaitoksen vastuuvelan katteesta siirron jälkeen
 - Pöytäkirja tai oikeaksi todistettu pöytäkirjanote lisäeläkelaitoksen hallintoelimen kokouksesta, jossa sisäisestä siirrosta on päätetty

OHJE (kohdat 22–25)

- (22) Finanssivalvonta suosittaa, että osana ylikatteen pysyvyyden arviointia siirrettävissä olevan ylikatteen enimmäismäärä lasketaan kohdassa (9) esitetyllä tavalla.
- (23) Finanssivalvonnan tulokinnon mukaan ESL 6 §:n 4 momentin ja VKL 8 a §:n 3 momentin mukainen varojen siirrosta etukäteen Finanssivalvonnalle ilmoittaminen tarkoittaa, että ilmoitus on tehtävä ennen tilikauden päättymistä.
- (24) Finanssivalvonta suosittaa, että lisäeläkelaitos, joka siirtää varoja etuusperusteista lisäeläkejärjestelyä hoitavasta osastosta maksuperusteista lisäeläkejärjestelyä hoitavaan osastoon, ilmoittaa siirrosta Finanssivalvonnalle ennen tilikauden päättymistä kohdan (21) mukaisella ilmoituksella.
- (25) Finanssivalvonta suosittaa, että edellä kohdissa (15), (18) ja (24) tarkoitetun ilmoituksen toimittamisessa noudatetaan mitä edellä näiden määräyksien ja ohjeiden luvussa 4.5 ohjeistetaan hakemuksen toimittamisesta Finanssivalvontaan.

12 Sijoitustoiminnan järjestäminen ja sijoitussuunnitelma (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

- (1) LESKL 1 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen tehtävänä on hoitaa laitokselle kertyviä varoja vakuutettujen edut turvaavalla tavalla.
- (2) LESKL 6 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen varat on sijoitettava tuottavasti ja turvavasti sekä maksuvalmius varmistuen.
- (3) LESKL 6 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen hallituksen on laadittava varojen sijoittamista koskeva suunnitelma.
- (4) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä sijoitussuunnitelmasta perustuu LESKL 6 luvun 4 §:n 2 momenttiin.

12.1 Varainhallinnan ja maksuliikenteen järjestäminen

OHJE (kohta 5)

- (5) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 6 luvun 3 §:n 1 momentti maksuvalmiuden varmistamisesta edellyttää, että lisäeläkelaitoksella tulisi olla maksuliikennettään varten omat, muista yhteisöistä erilliset kassa- ja pankkitilit. Lisäeläkelaitos ei voisi käyttää esimerkiksi yhteistä konsernitiliä muun yhteisön, esimerkiksi osakasyhteisön tai työntantajayrityksen kanssa. Konsernitilillä tarkoitetaan pankkitiliä, jossa maksuliikenne on hajautettu yksikkökohtaisesti, mutta varojen hallinta hoidetaan keskitysti. Sellainen on esimerkiksi pankkitili, jossa eri yhteisöjen pankkitilien varat kootaan yhdeksi kokonaisuudeksi, ja jonka alatileihin kullakin yhteisöllä on oma käyttöoikeutensa.

12.2 Sijoitustoiminnan järjestäminen

OHJE (kohdat 6–9)

- (6) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan lisäeläkelaitoksella on sijoitusvaroja hoitaessaan LESKL 6 luvun 27 §:n mukaan oikeus nimetä omaisuudenhoitaja tai omaisuudenhoitajia laissa mainittujen edellytysten täytyessä.
- (7) Lisäeläkelaitoksen hallituksen tulisi hyväksyä sopimukset ulkopuolisten omaisuudenhoitajien kanssa. Erityisesti päätöksentekovaltuuksia annettaessa tulisi varmistaa, että lisäeläkelaitoksen itsenäinen päätöksenteko sijoitusasioissa ei vaarannu.
- (8) Sijoitusvarojen hoitoa koskevasta omaisuudenhoitosopimuksesta tulisi ilmetä ainakin seuraavat seikat:
 - toimeksiannon laajuus ja valtuudet
 - sijoitustoiminnan periaatteet ja rajoitukset (mm. tavoitteet, riskit, omaisuuden allokointi)
 - säännöllinen raportointi (mm. tuotto/tavoitteet, allokaatio ja riskitaso)
 - hoitopalkkio
 - sopimuksen irtisanomismenettely.

- (9) Toimeksiannon osuus omaisuudenhoitoyhteisön hallinnassa olevista kokonaisvaroista ei saisi olla merkittävä.

12.3 Hallituksen vastuut sijoitustoiminnassa ja sijoitustoiminnan riskienhallinnassa / sijoitussuunnitelma

OHJE (kohta 10)

- (10) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan LESKL 8 luvun 5 § tarkoittaa, että hallitus vastaa lisäeläkelaitoksen varojen sijoittamisesta, sijoitusvaltuuksien asianmukaisuudesta sekä sijoittamisen riskeistä.

MÄÄRÄYS (kohdat 11–14)

- (11) Hallitus vastaa sijoitussuunnitelman pitämisestä ajan tasalla.
- (12) Ainakin seuraavat asiakokonaisuudet tulee käsitellä sijoitussuunnitelmassa tai sen liitteissä:
- Toimintaympäristön ja lisäeläkelaitoksen toiminnan sijoitustoiminnalle asettamat vaatimukset lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.
 - Arvio toimintaympäristön tilasta ja kehitysnäkymistä.
 - Arvio lisäeläkelaitoksen sijoitusvarallisuuden ja vastuuvelan katteen kehittymisestä
 - Vastuullisen vakuutusmatemaatikon sijoitusriskienhallintaa ja sijoitustoimintaa varten laatima selvitys vastuuvelan luonteen sekä vastuuvelan kattamisen ja maksuvalmiuden ylläpidon asettamista vaatimuksista sekä lisäeläkelaitoksen vakuutusteknisten riskien hallinnan asianmukaisuudesta ottaen huomioon lisäeläkelaitoksen toiminnan laatu ja laajuus.
 - Arvio sijoitussalkun keskeisistä riskeistä mm. arvonmuutosten ja odotettujen tuottojen osalta
 - Sijoitustoiminnan yleiset periaatteet
 - Lisäeläkelaitoksen sijoitustoiminnan strategiset tavoitteet
 - Riskienhallinnalliset tavoitteet ja rajoitteet
 - Sijoituksiin liittyvät merkittävimmät riskit, kuten valuutta-, luotto-, korko-, markkina- ja likviditeettiriski jne.
 - Johdannaisten käytön periaatteet
 - Sijoituksille ja velkasitoumusten vakuuksille asetettavat yleiset turvaavuustavoitteet
 - Missä laajuudessa ja millä edellytyksillä varoja voidaan sijoittaa työnantajayhteisöön/osakasyhteisöön tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvaan muuhun yhteisöön.
- Periaatteiden kuvauksessa tulee tarvittaessa ottaa kantaa periaatteiden ja toiminnan eroavuuksiin pitkällä ja lyhyellä aikavälillä.
- Varojen sijoittaminen vuonna X
 - Perusallokaatio (sijoitettavien varojen jakautuminen omaisuuslajeihin) ja sallitut vaihteluvälit eli limiitit
 - Tuottotavoitteet

- Riskienhallinnalliset tavoitteet ja rajoitteet (limiitit) sekä mahdolliset vertailuindeksit.
 - Ohjausjärjestelmä
 - Hallitus
 - Toimitusjohtaja
 - Sijoitusorganisaation päätösvaltuudet
 - Ulkopuolisten palveluiden käyttö
 - Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan organisointi tai viittaus hallituksen niistä mahdollisesti tekemään erilliseen päätökseen
 - Sijoitustoiminnan jatkuvuuden varmistaminen normaaliolojen häiriötilanteissa
 - Raportointijärjestelmien kuvaus
 - Sijoitusriskienhallintatoiminnon raportointi
 - Sijoitustoiminnon raportointi
 - Tilanteet, joissa hallitukselle raportoidaan erikseen
 - Sijoitussuunnitelman päivittämisen periaatteet
- (13) Sijoitussuunnitelmaan tulee merkitä kohta tai kohdat, jotka muodostavat LESKL 6 luvun 4 §:n 1 momentissa määritellyn sijoituspolitiikan periaatteita koskevan julkisen selvityksen
- (14) Finanssivalvonnalle on toimitettava hallituksen hyväksymä sijoitussuunnitelma ja ne hallituksen tekemät muut päätökset, joihin sijoitussuunnitelmassa edellä sanotun mukaisesti mahdollisesti viitataan.

13 Hakemus vakuutuskannan luovuttamiseksi (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

- (1) Vakuutuskannan luovuttamisesta säädetään LESKL 11 luvussa. LESKL 11 luvun 1 §:n mukaan lisäeläkelaitos (luovuttava lisäeläkelaitos) voi luovuttaa vakuutuskantansa tai sen osan toiselle lisäeläkelaitokselle (vastaanottava lisäeläkelaitos) tai vakuutusyhtiölle³.
- (2) LESKL 11 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan luovuttavan ja vastaanottavan lisäeläkelaitoksen on kuukauden kuluessa vakuutuskannan luovuttamista koskevan suunnitelman allekirjoittamisesta haettava luovuttamiselle ja vakuutuskannan luovuttamista koskevalle suunnitelmalle Finanssivalvonnan suostumus sekä mahdolliselle vakuutuskannan luovutuksen edellyttämälle vastaanottavan lisäeläkelaitoksen sääntöjen muutokselle Finanssivalvonnan vahvistus.
- (3) LESKL 11 luvun 3 §:n 2 momentissa säädetään vakuutuskannan luovuttamista koskevan suunnitelman sisällöstä.
- (4) Finanssivalvonnan oikeus antaa tarkempia määräyksiä edellä kohdassa (2) tarkoitettua hakemuksesta ja hakemuksessa tarvittavista selvityksistä perustuu LESKL 11 luvun 4 §:n 3 momenttiin.

MÄÄRÄYS (kohta 5)

- (5) Luovuttavan lisäeläkelaitoksen ja vastaanottavan vakuutusyhtiön tai lisäeläkelaitoksen hakiessa Finanssivalvonnan suostumusta vakuutuskannan luovuttamista koskevalle suunnitelmalle ja vakuutuskannan luovuttamiselle, on yhteisessä hakemuksessa toimitettava seuraavat asiakirjat ja selvitykset:
 - Vakuutuskannan luovutusta koskeva suunnitelma allekirjoitettuna
 - Pöytäkirjat tai oikeaksi todistetut pöytäkirjaotteet luovuttavan lisäeläkelaitoksen ja vastaanottavan vakuutusyhtiön tai lisäeläkelaitoksen niistä hallintoelinten kokouksista, joissa vakuutuskannan luovutusta koskeva suunnitelma ja vakuutuskannan luovuttaminen tai vastaanottaminen on hyväksytty. Mikäli vakuutuskannan luovuttamisesta ja vastaanottamisesta ei ole päätetty hakemusta Finanssivalvonnalle toimitettaessa, tulee hakemusta täydentää tältä osin viipymättä. Myös päätös vakuutuskannan luovuttamisen tai vastaanottamisen hylkäämisestä tulee viipymättä ilmoittaa Finanssivalvonnalle.
 - Lisäeläkesäätiön toimitusjohtajan antama selvitys siitä, ettei osakkaan erotessa lisäeläkesäätiöstä eroavalla osakkaalla ole velvoitteita lisäeläkesäätiötä kohtaan
 - Lisäeläketurvaa koskevat vakuutus sopimukset liitteineen tai muu selvitys, josta selviää vakuutetut edut, ja tieto siitä, että vakuutetut edut vastaavat luovuttavan lisäeläkelaitoksen sääntöjä
 - Vakuutuskannan luovuttamiseen tai vastaanottamiseen liittyvä sääntömuutoshakemus liitteineen⁴ tai selvitys siitä, ettei vakuutuskannan siirto edellytä muutoksia sääntöihin
 - Luovuttavan lisäeläkelaitoksen vastuullisen vakuutusmatemaatikon laskelma luovutuksessa siirtyvän vastuuvelan määrästä⁵

³ Vakuutusyhtiölain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettu vakuutusyhtiö, joka harjoittaa vakuutusluokista annetussa laissa tarkoitettua henkivakuutusta

⁴ Sääntöjen muutoksien vahvistamisesta edellä näiden määräyksien ja ohjeiden luvussa 4.

⁵ Jos on kysymyksessä eläkesäätiö, joka noudattaa osakaskohtaista kirjanpitojärjestelmää, sen tulee toimittaa nämä tiedot myös osakaskohtaisesti.

- Osakaskohtaista kirjanpitojärjestelmää noudattavan lisäeläkesäätiön selvitys vakuutuskantaa vastaavina varoina luovutettavasta omaisuudesta osakaskohtaisesti, mikäli se ei sisälly vakuutuskannan luovutusta koskevaan suunnitelmaan
- Selvitys vakuutustoiminnan luovutuksen vaikutuksista sekä luovuttavan että vastaanottavan lisäeläkelaitoksen vakuutuskannan rakenteeseen, toimintaan ja riskeihin
- Tiedot vakuutuskannan ja sitä vastaavien varojen luovutusajankohdasta, mikäli tiedot eivät sisälly vakuutuskannan luovutusta koskevaan suunnitelmaan sekä perustelut siirtoajankohdalle, joka ylittää kuusi kuukautta suunnitelman allekirjoittamisesta
- Selvitys luovuttavan lisäeläkelaitoksen ja vastaanottavan vakuutusyhtiön tai lisäeläkelaitoksen välisistä kaupoista vakuutuskannan luovuttamista edeltävältä ajalta
- Jos on kysymys osakaskohtaisen vakuutuskannan luovutuksesta tasaavaa kirjanpitojärjestelmää noudattavasta lisäeläkesäätiöstä, tulee hakemukseen liittää lisäeläkesäätiöstä pois siirtyvien osakaiden ilmoitus siitä, mitä he tekevät sille osuudelleen lisäeläkesäätiön varoista, joka ylittää siirtyvän omaisuuden määrän
- Selvitys siitä, kuuluuko vakuutuskannan luovutus kilpailulaissa tarkoitetun yrityskauppavalvonnan piiriin.

OHJE (kohta 6)

- (6) Finanssivalvonta suosittelee, että edellä kohdassa (2) tarkoitetun hakemuksen toimittamisessa noudatetaan mitä edellä näiden määräyksien ja ohjeiden luvussa 4.5 ohjeistetaan hakemuksen toimittamisesta Finanssivalvontaan.

14 Lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävät olettammat (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

14.1 Soveltamisala

- (1) Tätä lukua sovelletaan lisäeläkelaitoksiin, joihin sovelletaan niitä lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista annetun lain säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

14.2 Olettamat

- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa sitovia määräyksiä lisäeläkkeen eläke-ennusteen laskennassa käytettävistä olettamista, joita lisäeläkelaitoksen on käytettävä määrittäessään sijoitusten vuotuisen tuotto-prosentin, vuotuisen inflaation ja tulevat palkat, perustuu LESKL 7 luvun 4 §:n 4 momenttiin. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

MÄÄRÄYS (kohdat 3–4)

- (3) Lisäeläkkeen eläke-ennustetta laskettaessa ei huomioida tulevaa palkkakehitystä eikä inflaatiota. Jos maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn tulevien vakuutusmaksujen arvioidaan olevan toteutuneen palkka- ja palkkiotason mukaisina liian suuret, tulee tiedossa olevat muutokset huomioida lisäeläkkeen eläke-ennusteessa. Tulevan lisäeläkkeen ostovoimaa havainnollistetaan esittämällä lisäeläkkeen eläke-ennuste reaaliarvoisena eli nykyistä hintatasoa vastaavana. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (4) Mikäli maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn lisäeläkkeen eläke-ennusteet perustuvat talousskenaarioihin, perusskenaariossa sijoitusten vuotuisen reaalityttöprosentin tulee perustua realistisiin reaalityttö-odotuksiin ja hallituksen hyväksymään sijoitussuunnitelmaan. Parhaassa mahdollisessa skenaariossa sijoitusten vuotuisen reaalityttöprosentin tulee perustua laskentahetken tietojen perusteella uskottaviin optimistisiin reaalityttö-odotuksiin ja eläkesäätiön hallituksen hyväksymään sijoitussuunnitelmaan. Epäedullisessa skenaariossa reaalityttöjen oletetaan olevan nolla. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

15 Vakuutettujen määrää ja noudatettavia säännöksiä koskeva ilmoitus Finanssivalvonnalle

- (1) Finanssivalvonnan oikeus antaa sitovia määräyksiä Finanssivalvonnalle tehtävästä ilmoituksesta vakuutettujen lukumäärästä ja lisäeläkelaitoksiin sovellettavista säännöksistä perustuu LESKL 1 luvun 17 §:ään. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (2) LESKL 1 luvun 14 §:n 1 momentin mukaan alle 100 vakuutetun lisäeläkelaitos voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, että siihen sovelletaan ilmoitusta seuraavan tilikauden alusta säännöksiä, joita sovelletaan lisäeläkelaitokseen, joissa vakuutettujen määrä on vähintään 100. Lisäeläkelaitos voi peruuttaa edellä mainitun ilmoituksen ilmoittamalla Finanssivalvonnalle, ettei se noudata säännöksiä, joita sovelletaan vähintään 100 vakuutetun lisäeläkelaitokseen. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (3) LESKL 1 luvun 14 §:n 2 momentin mukaan lisäeläkelaitos voi ilmoittaa Finanssivalvonnalle, jos sen vakuutettujen lukumäärä vähenee alle 100:n, mikäli se ei halua jatkaa toimintaansa samojen sääntöjen puitteissa seuraavan tilikauden alusta lukien. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)

MÄÄRÄYS (kohdat 4–7)

- (4) Lisäeläkelaitoksen on tehtävä Finanssivalvonnan eläkesäätiö- ja vakuutuskassarekisteriin LESKL 1 luvun 14 §:n tai 1 luvun 15 §:n tarkoittama ilmoitus lomakkeilla, jotka löytyvät Finanssivalvonnan verkkosivuilta. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (5) Lisäeläkelaitoksen on ilmoitettava kuukausi ja vuosi, jolloin vakuutettujen lukumäärä on ylittänyt tai alittanut LESKL 1 luvun 14–15 §:ssä mainitut vakuutettujen lukumäärät. (Annettu 8.9.2022, voimaan 30.9.2022)
- (6) Finanssivalvonta edellyttää, että lisäeläkelaitos tekee ilmoituksen viimeistään 1.12. tai 30 päivää ennen seuraavan tilikauden alkua seuraavista asioista: vakuutettujen määrän vähentymisestä alle 100:n tai 16 vakuutetun, vähintään 100:n vakuutetun lisäeläkelaitosta koskevien säännösten noudattamisesta ja peruutusilmoituksen vähintään 100:n vakuutetun lisäeläkelaitosta koskevien säännösten noudattamisesta. Finanssivalvonnalle tehtävässä vakuutettujen määrän vähenemistä koskevassa ilmoituksessa tulee käyttää vakuutettujen lukumääränä määrää, joka ilmenee edellisen tilikauden lopun tilanteesta laaditusta vakuutusteknisestä tutkimuksesta tai vaihtoehtoisesti vakuutettujen lukumääränä voidaan käyttää vakuutusmatemaatikon allekirjoittamaa selvitystä vakuutettujen lukumäärästä muuna ajankohtana.
- (7) Edellä kohdassa 7 mainittuja määräaikoja ei sovelleta vakuutettujen lukumäärän nousemiseen vähintään 16:sta tai vähintään 100:an tehtävään ilmoitukseen. Lisäeläkelaitoksen, jossa vakuutettuja on ollut alle 16 tai alle 100, on ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle, mikäli vakuutettujen lukumäärä nousee vähintään 16:sta tai vähintään 100:an.

16 Osallistuminen asuntokauppalain mukaiseen rakennuttamistointaan (*Annettu 29.9.2026, voimaan 1.1.2027*)

- (1) LESKL 1 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan lisäeläkelaitoksen tehtävänä on muutoin kuin liikemäisesti harjoittaa lisäeläkevakuutustoimintaa ja hoitaa laitokselle tätä varten kertyviä varoja vakuutettujen edut turvaavalla tavalla. Lisäeläkelaitos ei saa harjoittaa muuta kuin edellä tarkoitettua toimintaa.
- (2) LESKL 6 luvun 1 §:n mukaan lisäeläkelaitoksen varoja ei saa käyttää sen toiminnalle ilmeisen vieraaseen tarkoitukseen 1 luvun 3 §:n 1 momentin vastaisesti.
- (3) Asuntokauppalain 1 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan asuntokauppalaki koskee asunto-osakkeiden ja muiden asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavien yhteisöosuuksien kauppaa, ostajan oikeudellisen ja taloudellisen aseman suojaamista rakentamisvaiheessa sekä eräitä muita edellä tarkoitettujen asuntojen ja asuntoyhteisön muiden tilojen tuotantoon ja myyntiin liittyviä oikeussuhteita. Asuntokauppalain 1 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan perustajaosakkaalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä taikka yksityistä tai julkista oikeushenkilöä, joka merkitsee tai muuten omistaa asunto-osakkeen tai muun asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavan yhteisöosuuden rakentamisvaiheen aikana.
- (4) Hallituksen esityksen 14/1994 mukaan⁶ asunto-osakeyhtiömuotoisessa asuntotuotannossa käytetään yleisesti kahta organisaatio- ja rahoitusjärjestelmää: perustajaurakointia ja perustajarakennuttamista. Perustajaurakoinnissa asunto-osakeyhtiön perustajaosakkaana on rakennusliikkeen omistaja tai siinä määräävässä asemassa oleva osakas taikka rakennusliikkeen lukuun toimiva henkilö. Perustajarakennuttamisessa asunto-osakeyhtiön perustajaosakkaana ei ole rakennusliikkeen omistaja tai edustaja vaan muu taho, esimerkiksi yleishyödyllinen rakennuttajayhteisö taikka muu yritys tai sen edustaja. Rakennushankkeen toteuttamiseksi käytetään yleensä perustajaosakkaaseen nähden ulkopuolista rakennusurakoitsijaa. Tällöin rakennuttajana toimiva asunto-osakeyhtiö ja urakoitsijana toimiva rakennusliike eivät ole rakentamisvaiheen aikana saman tahon määräysvallassa.

OHJE (kohdat 5–7)

- (5) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen säännösten tarkoituksena on estää lisäeläkelaitosta laajentamasta toimintaansa toimintaan, joka saattaa vaarantaa vakuutetut edut.
- (6) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan perustajaurakoinnin riskit eivät kuulu LESKL 1 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuun lisäeläkelaitoksen toimintaan, minkä vuoksi lisäeläkelaitos ei voi osallistua asuntokauppalain mukaiseen rakennuttamistointaan perustajaurakoitsijana. Lisäeläkelaitos voi osallistua rakennuttamistointaan perustajarakennuttajana ja perustajaosakkaana.
- (7) Finanssivalvonta suosittelee, että lisäeläkelaitos ennen sijoituspäätöksen tekemistä arvioi huolellisesti asuntokauppalain velvoitteista aiheutuvat rakennuttamistointaan riskit ja vastuut, jotta vakuutetut edut eivät vaarannu. Arvioidessaan osallistumistaan rakennuttamistointaan lisäeläkelaitoksen tulisi myös kiinnittää huomiota siihen, että näiden sijoitusten osuus säilyy kohtuullisessa suhteessa lisäeläkelaitoksen sijoitusomaisuuden määrään ja riskinkantokykyyn.

⁶ Hallituksen esitys 14/1994 s. 4 ja 5.

17 Kumotut määräykset ja ohjeet

Nämä määräykset ja ohjeet kumoavat voimaan tullessaan seuraavat Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet:

- Päivitetyt määräys- ja ohjekokoelman eläkekassoille Dnro FIVA 14/01.00/2016 kokonaisuudessaan liitteineen
- Päivitetyt määräys- ja ohjekokoelma eläkesäätiöille Dnro FIVA 15/01.00/2016 kokonaisuudessaan liitteineen
- Finanssivalvonnan kannanotto 5/2011 Vakuutuslaitosten osallistuminen asuntokauppalain mukaiseen rakennuttamistoimintaan (*Annettu 29.9.2026, voimaan 1.1.2027*)

18 Muutoshistoria

Näitä määräyksiä ja ohjeita on muutettu sen voimaantulon jälkeen seuraavasti:

Annettu 8.9.2022 ja voimaan 30.9.2022

- muutettu määräyksiä ja ohjeita lain eläkesäätiöistä ja eläkekassoista muutoksilla (laki eläkesäätiöistä ja eläkekassoista 946/2021)
- muutettu määräyksiä ja ohjeita lain lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista muutoksilla (laki lisäeläkesäätiöistä ja lisäeläkekassoista 947/2021)
- lisätty luvut 4 Lisäeläkelaitoksen sääntöjen vahvistaminen, 6 Sisäinen valvonta, 7 Riskien hallinnan järjestäminen, 11 Ylikatteen palauttaminen osakkaalle ja sisäinen siirto, 12 Sijoitustoiminnan järjestäminen ja sijoitussuunnitelma ja 13 Hakemus vakuutuskannan luovuttamiseksi.
- lisättyjen lukujen 4, 6, 7, 11, 12 ja 13 vuoksi lukujen numerointi on luvusta 4 lukien muuttunut
- lukujen 5, 6, 7, 11, 12 ja 13 sääntelyä on aiemmin ollut päivitetystä määräys- ja ohjekokoelmassa eläkesäätiöille Dnro FIVA 15/01.00/2016 sekä päivitetystä määräys- ja ohjekokoelmassa eläkekassoilte Dnro FIVA 14/01.00/2016.
- muutettu luvun 1 kohtia (1) – (8)
- muutettu lukua 2
- muutettu lukua 3
- lisätty luku 4
- muutettu luvun 5 (aiemmin 4 luku) otsikko ja muutettu kohtia (1) – (31) ja lisätty kohdat (32) – (61)
- lisätty luku 6
- lisätty luku 7
- muutettu luvun 8 (aiemmin luku 7) kohtia (1) – (5)
- muutettu luvun 9 (aiemmin luku 8) otsikko ja muutettu kohtia (1) – (13) ja lisätty kohdat (14) – (16) sekä muutettu kohdat (17) – (21)
- muutettu luvun 10 (aiemmin luku 9) kohtia (1) – (8), (10) – (12) ja (14) – (17) poistettu kohta (19)
- lisätty luku 11
- lisätty luku 12
- lisätty luku 13
- muutettu luvun 14 (aiemmin luku 12) otsikkoa ja muutettu kohdat (1) – (4)
- muutettu luvun 15 (aiemmin luku 13) kohdat (1) – (5) ja kohta (9) poistettu

Annettu 1.2.2026, voimaan 1.6.2026

- lisätty lukuun 2 ja 7 viittaukset DORA-asetukseen

Annettu 29.9.2026, voimaan 1.1.2027

- lisätty luku 16

Luvun 16 lisäämisellä on siirretty määräyksiin ja ohjeisiin kannanotto 5/2011 Vakuutuslaitosten osallistuminen asuntokauppalain mukaiseen rakennuttamistoimintaan.

Annettu 21.10.2026, voimaan 1.1.2027

- muutettu lukua 2.1
- muutettu 4 luvun 7 kohtaa
- muutettu 5 luvun 14, 18 ja 47 kohtaa
- muutettu 11 luvun 2 kohtaa ja lisätty kohdat 7 ja 10, minkä johdosta luvun kohtia on numeroitu uudelleen

Luvun 11 muutoksella tarkennetaan käyvää arvosta poikkeavan arvostamisen soveltamista epäsuoriin kiinteistösiirtoihin ja lisäyksillä täydennetään ohjeita hakemuksesta ylikatteen palauttamiseksi osakkaille.